

ترتیب:

★ ممتاز حیدر ڈاہر

★ محمد نواز فانی اللہ آبادی

ممتاز اکیڈمی ○ بھٹہ واہن (ضلع رحیم یار خان)

سلسلۂ سرائیکی مطبوعات

①

وَہندے نیر

ترتیب

ممتاز علی خاں حیدر ڈاہر

محمد نواز فانی اللہ آبادی

○

ممتاز اکیڈمی بھٹہ واہن

(ضلع رحیم یار خاں)

پہلی دفعہ

ناشر ___ ممتاز علی خاں حیدرؔ

طابع ___ سیّد مظفر اقبال

مطبع ___ سیّد الیکٹرک پریس ملتان

کتابت ___ صالح محمد جمالیؔ، ملتان

تاریخ اشاعت ___ جنوری ۱۹۷۳ء

تعداد ___ ایک ہزار

قیمت ___ ۳ روپے

★ انتساب ★



- سردار غلام نبی خانصاحب رئیس اعظم بھٹہ واہن -

سرپرست اعلیٰ ممتاز اکیڈمی دے ناں

- جنہاں دے بھرپور تعاون نال اے کتاب منظر عام تے آئی



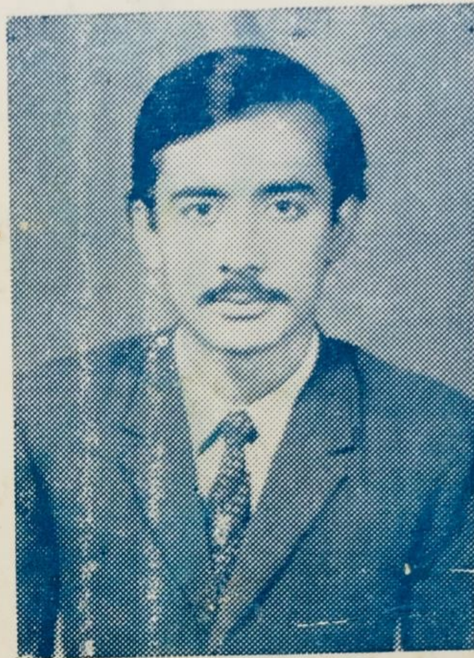
ممتاز علی خان حیدر

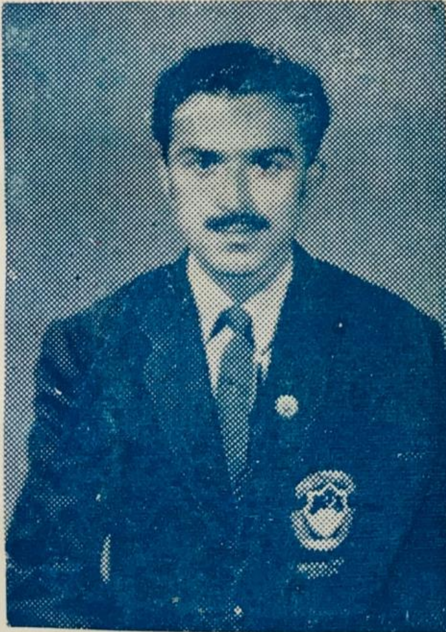
جنرل سیکرٹری

— ممتاز اکیڈمی —

بھٹہ واھن









محمد نواز فانی

— اللہ آبادی —

سیکریٹری نشر و اشاعت

ممتاز اکیڈمی - بھٹہ واھن



جاݨ سُنڄاݨ

سئیں فانی اللہ آبادی کوں میں ایں گالھوں نکیاں لا دا چاہندا ہاں جو اساں ݙوہیں ہکی جاہ دے رہݨ والے ہاسے۔ ہیں واسطے میں اُنہاں دیچ محنت، لگن تے سرائیکی کیتے پُرخلوص جذبے کنوں پہلے ای واقف ہم۔ انہاں سئیں ممتاز علی خاں حیدر نال مل تے جیلے سرائیکی زبان دے موجودہ شعراء دے کلام دا انتخاب ہک مجموعے دی شکل وِچ چھاپݨ دا خیال ظاہر کیتا تاں میکوں یقین ہئی جو سرائیکی دے خادم اے ݙوہیں نوجوان ہک ایجھا مجموعہ چھاپ تے ضرور منظرِ عام تے گھن اوسن، جیڑھا جو سرائیکی ادب واسطے فخر دا باعث ہوسے۔ تے "ݙہندے نیر" کوں ݙیکھ کراہیں ایہہ ݙاڈھی خوشی تھئی اے جو ایہہ توقعات توں وی ودھ تے اُچا تے معیاری مجموعہ ہے۔ ایندے وِچ جیتھاں سارے شاعریں دا منتخب کلام شامل کیتا گئے۔ اُتھاں اُنہاں دا مختصر تعارف وی نال موجود ہے۔ ایندے علاوہ شروع وِچ سرائیکی ادب دے بجھ چندر حضرت خواجہ غلام فریدؒ، مولوی لطف علی، حضرت مجروح مرحوم تے مولوی نصیر الدین خُرّم مرحوم دا کلام وی تبرّکاً شامل کیتا گئے۔

"ݙہندے نیر" ادب وِچ ایں لحاظ نال سنگ میل دی حیثیت رکھیندے جو

ایہہ سرائیکی دی جدید شاعری دا پہلا مجموعہ ہے، تے اینکوں اساں کہیں ڈُوجھی زبان دی جدید شاعری دے مقابلے وِچ فخر نال پیش کر سگدُوں۔ ہُݨ تئیں سرائیکی شاعری قدیم تے روایتی رنگ وِچ ہتھیندی رہ گئی اے۔ پَر اساڈے نَوّیں شاعر جدید اسلوب اختیار کر چُکّین، تے ایں طرح سرائیکی شاعری دا نَواں تے جدید دَور شروع تھی چُکّئیے "ڈُہندے نیر" سرائیکی دی ایں جدید شاعری دے نال تعارف دا پہلا ذریعہ تے کامیاب کوشش ہے۔

سئیں فانیؔ اللہ آبادی تے سئیں ممتاز علی خاں حیدر پُورے سرائیکی علاقے وِچ ٹُر پھر تے، ہِک ہِک سرائیکی شاعر کوں خود وَنج تے جیڑھی محنت تے مشکلیں نال "ڈُہندے نیر" دا مواد جمع کیتے، اُوندے اُتّے بے ساختہ داد ڈیوَݨ تے مجبور تھیوَݨاں پَمدے۔ انھاں ڈُوہیں نوجوانیں جیویں "ڈُہندے نیر" دے ذریعے سرائیکی ادب وِچ ہِک بہوں قیمتی اضافہ کیتے، خدا کرے جو ایہہ آئندہ وی ایں کنوں وَدھ تے سرائیکی دی خدمت کریندے رہن، تے ٻیاں سوہݨیاں کتاباں ترتیب ڈے تے سرائیکی داناں روشن کرن۔ آمین!

۲۲ جنوری ۱۹۷۳ء

خان رضوانی
جنرل سیکرٹری سرائیکی اکیڈمی، ملتان

قطار

لُطف علی (مرحُوم)

پری دے عِشق وِچ شہزادے دی بیقراری

تاب کنُوں بے تاب تھیا شہ ڈیکھ حُسن دا شُعلہ
خُوبی طور رُخسار اُتے ھا خُوبی تلک تلولہ
ڈِٹھا شاہ چمن دا یا وَت گُل جَو رنگ چبولہ
تھی گولہ اُس گل دا گُل تے ھویا اولہ گھولہ
مار ئیں جوڑ جمال جگر وِچہ زہری سخت سنگولہ
کِیتی بِرھُوں جسا دل تِس تے درد آیا کر ٹولہ
چَوطرفُوں جُڑ بھاہ لگی تھیا جان جگر جَل کولہ
عشق آرام تمام وَنجایا ھویا نَصیبَہ رولہ
لُطف علی گَل پاتا شَوقُوں شاہ پرَم دا چولہ

(سیف الملوک توں انتخاب)

حضرت خواجہ غلام فریدؒ

سُستی کرِھُوں قطار

کیپھ ڈھُوں ھَنڑ ھَنڑ وے

جھاگ جبل تھَل بار

نال پُنَل بنڑ ٹھَنڑ وے

ھِک کلھڑی ڈُوجھا پیت کُللڑی رووآں زار وزار

لانگلڑے وَنڑ وَنڑ وے

پَلڑے ڈوہ گناہ نہ میڈے ھائے وے بروچل یار

مُفت کیتوئی اَنڑ بَنڑ وے

کیڈے کجل مُساگ گیو سے کیڈے ھار سنگھار

گانڑھیں دی گھَنڑ گھَنڑ وے

برھُوں فرید ہے اوجھا کوجھا ازلُوں باری بار

رَتی رَتی مَنڑ مَنڑ وے

حضرت مجروحؔ (مرحوم) الہ آباد

س۔ سانوریا من موہ لیا، میڈی ہور سبھو دھج بھج پئی
سینے ہجر فراق دی تار لگی ماھی ھتھ لایا او وِچ پئی
نینہہ لانوڑیں دی، دِلیں پھسانوڑیں دی، مرجانوڑیں دی گل اَج پئی
مجروحؔ حاجے مَیں بُریاں میڈی بھلیاں دے گل لَج پئی

ج۔ جوڑ کے دست دُعا منگوں شالا کال نہ پودِم بیلیاں دا
مَیلے ولیس پھراں وِچ گلیاں دے سوھنے یار باجھوں رنگ تیلیاں دا
رنگ کنوں ابرنگ تھیاں نہ بھاوِم سنگ سہیلیاں دا
مجروحؔ حاجیں گھر یار نہیں نِجل ڈیکھوں حال حویلیاں دا

م۔ ماہ تے شاہ جمال داھے میڈے یار دے نال مجال نِسی
اُوھے خدنِسی اُوھے خال نِسی اُوھے ونگرے ونگرے وال نِسی
اُوھے نرگس جادو خال نِسی اُوھے ابرو قوس مثال نِسی
یار تاں بے مثال ھو یا پر مجروحؔ دے حال تے بھال نِسی

نصیرالدّین خرّم (مرحوم)

ھِک وار لنگھ آ توں ساڈی جاتے
داریاں کریساں سِکّاں لہاتے

پھل، پان، نسری، لاچیاں منگیساں، عطریں، غلابیں مَل مَل دھنوِیساں
میندھیاں لویساں، سہرے پویساں، اگوں ٹلھیساں بنڑا ایٹاتے
شملے دیاں سوٹیاں، جے پورے چیرے، لکھ لعل، نیلم، پکھراج، ھیرے
اوں تاں غریباں، پر دل امیرے، جو چیز ڈیساں ڈیسار جاتے
سئے سئے پوشاکاں ڈبیھ وچ پویساں، سونا زمرساں سئے خینسا چیساں
تیڈیاں اگونھیاں ساریاں کریساں، ایڈوں کھنجاتے اوڈوں کھنجاتے
ڈبیھ وچ پویساں سئے سئے ہیں جوڑے، ھاں تے نہ رکھساں لکڑ نہیں توڑے
راتیں دھیساں ڈے ڈے مروڑے، کھیر پلیساں نندروں اٹھاتے
سوال سوھنڑاں خرّم دامن گھن، مویاں دیاں خبراں توں آپ ان گھن
چند جان کڈھ گھن لٹ مال دھن گھن، ھاں ٹھار بیٹھا نِت ھیں اداتے

غلام حیدر خاں یتیم جتوئی (مرحوم)

یاری نہ لاوݨی ہئی، لوکی کھلاوݨی ہئی
رُت ساوݨی گذر گئی ہک ݙینھ نہ ساوݨی ہئی

ساہ جھُنڑ تے جھات پانواں، ہوکے دی الانواں
ݙیکھاں تاں چوڑی چوڑی جندڑی بچاوݨی ہئی

چکّی نہ پھیر جاݨاں، نہ تھیا نصیب داݨاں
پیہاں تاں خاک پیہاں، کِل تھیا نہ ناوݨی ہئی

قاصد روانہ تھی گیا، ونج کے دیوانہ تھی گیا
ولدی نہ ہاں تے ہُوں ہے اے وت بھجاوݨی ہئی

لاغرضیاں تساݙیاں، مجبوریاں اساݙیاں
پے رات گئی پتݨ تے، رو رو نبھاوݨی ہئی

وعدے خلافیاں ہِن، سکھڑیاں تلافیاں ہِن
جوبن جوانیاں گیاں، اَج تیئں نہ آوݨی ہئی

نہ موت نہ حیا تے، سکرات ݙینھ راتے
دُھپ چھاں عذاب ݙیوے بیت رُلاوݨی ہئی

سائے یتیم ڈھل گئے، شام آئی ݙیوے بل گئے
لاوارثی قبر تے، ظُلمت جگاوݨی ہئی

محمد نواز خوشتر (مرحوم)، حجّہ عباسیاں

ڈھما چوکڑی لائی سُول نے کیتا ھے زیچ بِرھوں بُرے

درداں دی کڑ جھڑ آ لگی ڈُکھ ڈین ڈیوِن گھت چُھرے

دھوبی دے ھتھ صندُوق ائی مولا مھر مھرُوں وسائی، نہ ھم خبر کرسِن بُرائی

جنگل دے جت کیلیے کُرے

گل زخم گیا لڈ کیپ وو، دل دے اندر ڈکھ پیچ وو، مفتی بیٹھم دِل وِیچ وو

کھوٹے مُنڈھوں کیچی دھرے

قِسمت دی ھم ماری مُنڈھوں، آکھیا نہ کہیں ڈُکھڑے ونڈوں، رورو بھراں رت دیاں ڈھنڈوں

ھجری دی لکھ چُر چُر چُرے

آکے سستی بھیاں بے وسی، ھِک ھار تُسی ڈُو وجھا بے کسی، گل پیت دی پئے گئی رسی

چینڈی کر یہل دے کھرے

خوشتر لکھی تقدیر دی، نیں چلدی اِتھ تدبیر دی، کر یاد جگ دے پیر دی

شھباز اوھِن یا جُرے

جانباز جتوئی

ناں غلام رسول، تخلص جانباز جتوئی۔ پیدائش جتوئی، رہائش اُچ شریف
عُمر ۵۰ سال، مشقِ سخن ۳۲ سال، شغل شاعری، زمیندارہ۔

غزل

کُجھ نہ بھیوی ڈھول کݙاہیں — آوس میݙے کول کݙاہیں
آپݨے جھیڑے میݙیاں زاریاں — دِل وِچ بَھ تے تول کݙاہیں
وِسریں بھولیں آن ݙکھا توں — کھلے دی ٹک ٹول کݙاہیں
میݙے گَل تے رکھ تے کاتی — بھن گھن سوہݨاں بھول کݙاہیں
کُسدیں ویلھے ݙیکھ گھنا ہے — لَب جے ونجاں چول کݙاہیں
مَیں مُٹھڑی دے نال وے ڈھولا — مِٹھڑا مِٹھڑا بول کݙاہیں
تَیں تاں میݙی اَج تئیں جیویں — کُجھ نہ گولی گول کݙاہیں
تُوں جانباز رہیں نت سائل — بھیسیا پُر کچکول کݙاہیں

مُشکی لَڑ گِن

بے وَس دِیداں اَڑ گِن — کالے مُشکی لَڑ گِن

زُلف سیاہ دے نال اَساکوں — سانوَل سوہݨے کَڑ گِن

یار نہ جاتم اَج تئیں اصلوں — بھاگ تَتی دے سَڑ گِن

حُسن حسین گوں گولَݨ کیتے — عاشق رستے گھڑ گِن

یار دی خاطِر رُل موئے کوئی — کئی وَت دار تے چَڑھ گِن

کئی ہِن منزل اَوج تے پہنچے — کئی وَت راہ وِچ کھَڑ گِن

حضرت عشق دی بار دے دانڑیں — بے حَد سوہݨے چھَڑ گِن

بے پرواہ دے در تے جیویں — تَیں توں چنگیں رَڑ گِن

رو رو پِٹ پِٹ کئی جانبازا — وِچ قَبراں دے وَڑ گِن

قطعہ

بَد بختی دِل دامُس وَنجݨاں — بِن تیغ کُہاڑی کُس وَنجݨاں

بس موت مِٹھی توں بد تر ہے — جانباز سجݨ دا رُس وَنجݨاں

غزل

میں کتنا دل دا امیر تھی گیاں ! — جو سئیں دے دردا فقیر تھی گیاں

سئے بوسے ڈے ڈے تے تیڈے در کوں — میں وڈا روشن ضمیر تھی گیاں

میں ڈوڑیں پاتے جو نچدا اوڈاں — جنوں دے صحرا دا میر تھی گیاں

اے تیڈی زلف سیاہ کنڈل وچ — میں اڈتے آپے اسیر تھی گیاں

اے دنیا میڈی جو وسدی پئی ھے — میں اپناں منکر نکیر تھی گیاں

جنون، وحشت دا ھاں شہنشاہ — تے سارے جگ وچ زہیر تھی گیاں

میں جانڑ گدھا ھے خود کوں یارو — میں مخفی راز قدیر تھی گیاں

میں کیڈا اجانبا ز خوش نصیباں
جو قوم غربا دا ویر تھی گیاں

قطعہ

میکوں مونجھاں ڈے میکوں شاد نہ کر — میڈی اجڑی جھوک آباد نہ کر

بھل زلف سیاہ دے نال سجنڑ — میکوں بدھی رہ آزاد نہ کر

غزل

میݙے مُونہوں میݙا ماہی نہ ٻئے دی تات تھیندی ہے

کریندی بات جیندی ہاں، تُہاݙی بات تھیندی ہے

میݙے سِر تے سدا رہندے بِرہوں دی رَین دا سایہ

خُدا جانڑیں محبّت دی کݙاں پربھات تھیندی ہے

تُساں شب رات جو جانڑو تُہاݙا جو عقیدہ ہے

جیڑھی شب ڈھول گھر ہووے اُوہا شب رات تھیندی ہے

او جلوہ طُور دا ہوندے میݙے کیتے میݙے یارو

جݙاں در تے ولیکھیں تُوں کݙاہیں جھات تھیندی ہے

سمجھ کئی گالھ نِیں آندی میݙے کیتے کیوں ہتھ سوڑے

تے غیراں نے میݙا اݙا اتا تُہاݙی ݙات تھیندی ہے

مَیں روندا ہاں تیݙے کیتے جݙاں بدلاں دے وِچ گُلک تے

خُدا دی خاص دھرتی تے اُوہا برسات تھیندی ہے

تُساں جو رُس گئیو سوھنڑاں زمانہ بن گیا دُشمن

کریندا اُنہاں جئیں پاسے اُڈاھوں ہات تھیندی ھے

توں ھک جانباز کیا جُکھدیں ایویں عاشق نبھیندے گن

انھاں سوھنٹیاں دی بے پرواہ ھمیشہ ذات تھیندی ھے

قطعات

حقیقت کیا میڈی پچھدو مَیں ھک قلّاش شاعر ھاں

ستم کھاندا اں، اَلم پیندا اں، وَڈا اوباش شاعر ھاں

حوادث نے میکوں جانباز مٹی وچ مِلا چھوڑے

جے سچ پچھدو تاں دردیں دی مَیں زندہ لاش شاعر ھاں



ایویں وَیندیں وَیندیں رُک ویندا اں ، تھی ادب توں ٹھُمّک ویندا اں

جتھ پیر ڈِہدا اں چن ماھی دے ، جانباز مَیں سِدھا توں جھک ویندا اں

کافی

عِشق پوایم جیندیں چھاڑ
بِرھوں دانت گل وِچ تاڑ

امن چمن کوں چھوڑ کراہیں ۔۔۔ جھر جنگل وِچ جوڑیم جاہیں
لذتاں پاواں کڈھ کڈھ آہیں ۔۔۔ چس دی نِکلے کوک تے دھاڑ
سنج برنگری دردمنداں دی ۔۔۔ تر کِھ کانے راحت ہاں دی
کنڈے سمجھیم سیج پھلاں دی ۔۔۔ محل سہایم جبل پہاڑ
جیڑھا عِشق دے پاسے ویندے ۔۔۔ اگلے پچھلے دھکڑے ڈیندے
عاشق رہ گِن یار پچیندے ۔۔۔ بے پرواہ دی مار پچھاڑ
مِہنے طعنے کھا کھا جگ دے ۔۔۔ واقف تھئے ہیں اوڑک ڈگ دے
بے شک بلن بھانبھڑ اگ دے ۔۔۔ تن من بیٹھوں پہلے ساڑ
دِل جانباز ھن تکڑا کر توں ۔۔۔ کِھیں دے کوں محض نہ ڈر توں
سِر نہ چانویں یار دے در توں ۔۔۔ تو نتڑیں ڈیوی لوک لتاڑ

نصراللہ خاں ناصؔر

ناں نصراللہ خاں، تخلص ناصؔر، پیدائش بستی چاکر خاں تحصیل لیاقت پور رہائش، بہاولپور۔ قوم گورگیج۔ عمر ۲۸ سال مشقِ سخن ۱۰ سال شغل، زمینداری

غزل

اِیں پتھراں دے میںنھ دے وِچ ہِک پھُل وی کھیں دا آ لگے

کوئی شخص ناں اِیں شہر دا خلقت کوں اَج میڈا اگے

سستی کیتے تھَل دا سفر بے شک مناں کوئی گاالھ نئیں

تیں مَیں جیھیں کوں دوستا! اے پندھ نہوں اَوکھا لگے

دُنیا نئیں اے دوستو! ہِک مصرد ابازار ہے

پیسے وَٹوں اخلاص تے، انسان اِتھ وِکدا لگے

برحق میڈے ڈُسکن اُتے اے ضبط دا فرمان، پر

سئیں درد جو ایجھے مِلین تے زخم جو ایجھا لگے

ناصرؔ زمانہ آپ خود ڈیوے گواھی پیار دی
ایں عشق دی بازی رھے، ایں جان دا سودا لگے

اَرداس

کیکوں میں سُنڑ واں تواں روتے ڈُکھیں دیاں اے نرواراں
میڈے دل دی نگری دی ملکہ تے رانڑی ھانویں توں
ساری وستی دے وچ میکوں کتنی بھانڑی ھانویں توں
رل کھیڈی ھمجولی میڈی، تے سنگ کانڑی ھانویں توں

تیں تاں میڈی دُنیا دے وچ مست بہاراں آندیاں ھن
دل دے سُنجڑے صحرا دے وچ مینگھ ملھاراں آندیاں ھن
خوشیاں، سکتاں، سدھراں دل اچ گھنڈ قطاراں آندیاں ھن

تیڈے ساہ تے چھوڑیم سارے سنگ رت رشتے داریں کوں
تیں ھی پیار سکھایا میڈے گھر دے در دیواریں کوں
ڈکھ سولیں دا سوھاں کیتا، تیں میڈے اشعاریں کوں

توں تاں اُھدی ھانویں" ناصرؔ! ھر دم پیت نبھیساں میں

لکھ جھنڑکاں وی ڈیسیں بھانویں، ایں در توں نہ وِیساں مَیں"

توں تاں آہدی ہانویں میکوں "با ہِمی بݨ گزریساں مَیں"

توں تاں میڈی محرم ہانویں بَس ہِک ہیں جگ سارے وِچ !

توں وی میکوں چھوڑ گئی ہیں غم دے گُھپ اَندھارے وِچ !

غزل

رُس جے پوندا ہے کڈاں میکوں سہاوݨ کیتے

سر کوں سجدے چا سٹیندا ہاں مناوݨ کیتے

لوک ہِبّی وال چھڑے عیش خوشی دے بٹڑدِن

کون آندا ہے بھلا درد ونڈاوݨ کیتے

کیوں نہ اُوں جا توں محبت دے جنازے نِکلن

توں جتھاں آن بَہیں حسن لُٹاوݨ کیتے

دِل دے زخمیں کوں لُکیندا ہے خزانے وانگوں

ہر کہیں کوں تاں نہیں ہوندے ڈکھاوݨ کیتے

وَل وی مقروض ہاں مَیں اہلِ وفاد اناصرؔ

بھانویں تنڑدا ہی ریہاں قرض لہاوݨ کیتے

اِنتقام

غیر دے نال کھِل اَلیندیں توں
میڈے کولوں نہیں سیہا ویندا
کُجھ نہ کُجھ تیکوں آکھ بہساں میں
مَیں ہاں بے وَس نہیں رِیہا ویندا

اے تاں سَچ ہے جو غیر ہاں تیڈا
وَل وی ھِک آسرا تاں ہوندے ناں
پیار رھندا نہیں سدا جیندے
پیار پگلی کڈاں ختم تھیندے

اِتنے بدلے نہ گھِن محبت دے
مَیں تاں پتھر نہیں تیڈے وانگوں
مَیں تاں حالات کولوں مجبوراں
میکوں اِتنا ستانے کیا مِلسی
ڈے نیں سگدی وفا تاں نہ ڈے توں، میکوں اِتنی سزا تاں نہ ڈے توں

دگ دا روڑہ

کئی سالیں توں دھرتی دے سینے تے دِھکڑے کھانداں
لیکھ دے دھوڑے ھِک جا توں ٻئی جاتے آن سٹیندِن
مَیں تقدیر دی ھرٹھوکر کوں چُپ کرتے سہہ ویندا اں
سَفری اپنی راہ ٹُر ویندِن، مَیں تکدا رہ ویندا اں
ھرکہیں دُھوڑ مٹی دا بُرنواں بیکاری شے ڄاتا
کہیں سَفری راہ وَیندے میکوں اَڄ تئیں نہیں سُنڄاتا!
ٻھا نوبں جو پَندھ ھیڑو کیتے دگ دی ڄانڑ سُنڄانڑ آں
میکوں ڈیکھ تے منزل دا وِسواس تاں پَیدا تھیندے
ویلھے وقت وِھاونڑ دا احساس ناں پَیدا تھیندے
توں کیوں میڈے سانگے راھی اپنا پَندھ گھٹیندے ہیں
ساہ وَنڈ تے مَیں نال اَجائی پیا جگ دی رِیت ٻھنیندے ہیں
میں دَگ تے پے روڑے کوں لَت مارنے پَٹ وَنج توں وی
مَیں تقدیر دی ھرٹھوکر کوں اِتھوں سا ھنڑدا راھساں

نیو کیمپس



کِتنی شرموں تے چھوئی موئی ھانویں
کِتنی معصُوم حُوریں دے وانگُوں
کِتنی سوھنی تے کِتنی بے پرواہ
سُدھ نہ ھاوی جوانی جذبے دی
سُدھ نہ ھاوی جہان دُنیا دی
کُجھ دے وِچ پا کریں کتابیں کوں
روز مَیں کول آمدی ھانویں توُں
پڑھدی ھانویں تاں مَیں پڑھیندا ھَم
سکھدی ھانویں تاں مَیں سِکھیندا ھَم



خُوبصورت جوان ھانویں توُں
تیڈے وانگُوں جوان ھَم مَیں وی
تیڈے وانگُوں جوان ھَم تونڑیں
لُک تے رونڈ اریھَم زمانے توُں
مَیں تاں اُستاد دے تقدّس کوُں
پیار کوں توُں عزیز تر سمجھیُم
تیکوں کئی گالھ محض نہ کیتُم
خود کوُں اَج تئیں ودھاں پرچیندا

*

اَج تاں ایم اے دی طالبہ ہیں توُں

فیشن ایبل تے ماڈرن اُصلوُں

میڈے محبُوب یاردی دوڑی

میڈے محبُوب یار تے شَیدا

توُں او گُلنار تاں نوھی لگدی

جیڑھی مَیں کول روز آندی ھَئی

جیڑھی مَیں کول دَرکے کھاندی ھَئی

*

ورنہ بَیٹھیں سَبھو کھَسا پگلی

میکوُں ھِک گالھ تاں ڈَسا پگلی

درس گاہ دا قصُور ھے سارا

یا او ماضی نہ کھاندا ھَئی وارا

تیڈا ماضی، او مشرقی ماضی!

تیڈے کوتوُں وَنجیج گئے کیوں ؟

تیڈا اورنہ کھسیج گئے کیوں ؟

*

قمرؔ

ناں قمرالاسلام، تخلص قمرؔ، پیدائش اللہ آباد، رہائش کراچی،
عمر ۳۲ سال، مشقِ سخن ۵ سال، شغل مُلازمت

غزل

اے یار ایتھاں ویرانیاں کوں گلنزاروی آکھناں پوندا ہے
کئی اُچیاں جھکیاں رَاھواں کوں ھمواروی آکھناں پوندا ہے

اِیں عشق دے اُجڑے رستے وِچ کئی راھی ٹُرتے مَا بھُرا گئے
اِیں راہ تے جھوٹے پتھراں کوں دیواروی آکھناں پوندا ہے

کُجھ حُسن دے الھڑے نخرے ہِن، کُجھ عشق دی اَلڑی رِیت وی ہے
ھر تیر چلاوَݨ والے کوں دلداروی آکھناں پوندا ہے

اَج ظالِم غُربت دے ھتھوں اِنسان دا ھُݨ اے عالم ہے
ھر خون دے پیوݨ والے کوں غم خواروی آکھناں پوندا ہے

اِیں درد دی حالت ڈیکھ قمرؔ دل رَت دے ھنجوں روندا ہے
اَج چور اُچکے ڈاکو کوں سرداروی آکھناں پوندا ہے

سرور کربلائی

ناں، غلام سرور خاں۔ تخلص، سرور کربلائی۔ پیدائش، جھنگ۔ رہائش بستی ریکڑہ ضلع ڈیرہ غازیخاں۔ عمر ۲۷ سال۔ مشقِ سخن ۱۴ سال۔ شغل ملازمت۔

غزل

جیوݨ کنوں بیزار ہاں — خوشیاں دی اکھ وِچ خار ہاں
بس درد گل دا ہار ہاں — دردیں دے گل دا ہار ہاں
میں ݙکھ ونڈیساں کیا تیݙے — اپݨیں ݙکھاں وِچ گار ہاں
دُنیا جو میں توں دھار ہے — دُنیا کنوں میں دھار ہاں
مانواں کیویں دل وِچ تیݙے — دھرتی دے ہاں تے بار ہاں
پڑھدا ہے جو روندے اوھو — غم دا ایجھا اخبار ہاں
یاریں ہے ول یاری جتائی — دردیں کوں ول درکار ہاں
ول ونج مسیحا تݨ نہ لا — ڈاڈھا ݙکھا بیمار ہاں
سرور سڈ بیندے ہو جیکوں — اوھو تاں میں بےکار ہاں

غزل

ظالم دا ظلم آکھ نہ جابر دی جفا آکھ
ہر گالھ کوں بس دنیا اتے اپݨی خطا آکھ

حق منگݨاں ہووی اپݨاتاں خیرات سمجھ منگ
مِل ونجی جے خیرات تاں حاتم دی سخا آکھ

اے مصر دا بازار ہے اِتھ دھن ہے وپاری
اِتھ پیار دے پیٹے دی نہ کئی گالھ وَلا آکھ

کھمب کھتھے ہوئے بازیں کوں کاں آکھ ودا توں
اسمان تے ہِل نظری تاں سئیں اونکوں ہما آکھ

ناں ہونڈا اجیڈا اجرم نہیں کوئی جہاں تے
انصاف ایتھوں آہدا ہے پتھر کوں خدا آکھ

توں میڈی وفا کوں تاں وفا آکھ نیں سگدا
محبوب توں تاں اپݨی جفا کوں تاں جفا آکھ

غزل

محبوب میڈی نظریں دے وِچ کو کے نظر ڈیکھ

ہِک قطرے دے وِچ بچدے پئے ہِن کتلے بھنور ڈیکھ

گھانڑیں دا جگر چیر تے بچ اُٹی ھے نہانڑیں

کیا ٹانگ لگی بیڑی دا ھُݨ بھیندے حشر ڈیکھ

کوئی پچھدا اجاپے آئے میڈا اتیڈے شھر وِچ

مخلوق ودی چنڈی ھے بھل ڈیکھ پتھر ڈیکھ

اُج تاڑیں تیڈے باجھ جیڑھے جیندے پئے ہِن

محبوب! اُنہاں لوکاں دے دل ڈیکھ، جگر ڈیکھ

بچ سگدا اھاں وِچ قدمیں دے بھن کوٹ قضا دے

ہک واری میڈا اڈھرل میکوں یاد تاں کر ڈیکھ

ساقی! میں سخا تیڈی دا اِنکار نئیں کیتا

دل کاسہ بھریں میڈا، میڈی نظر تاں بھر ڈیکھ

قطعات

جنوں دے رنگ آفاقی نئیں رہ گئے
اُوہے ساغر اُوہے ساقی نئیں رہ گئے
تُسُوں سرآور پے اپنا خُون پیندُوں
شرابیں وچ نشے باقی نئیں رہ گئے

ڈھانڈی کندھ کوں سنبھال چھوڑیا کر
گاٹے دا کڈھ جنجال چھوڑیا کر
توں وی گالھا ہیں ڈھول، سرور کوں
وعدہ کر تے ٹھگال چھوڑیا کر

شاعر کیا ہاں شعور کیا رکھداں
تیڈیاں نظراں اے رحم فرما گِن
جیڑھیاں ہنجوں میں کیر تم سگیا
شعر بݨ تے زبان تے آ گِن!

قیسؔ فریدی

ناں، مُرید حسین۔ تخلّص قیسؔ فریدی۔ پیدائش چجہ عباسیاں۔ رہائش مئو مبارک (ضلع رحیم یار خان) عمر ۳۲ سال۔ مشقِ سخن ۱۵ سال۔ شغل زمیندارہ، مُلازمت

غزل

پلا جتنی پلا سگدیں مگر ساقی پلا گھُٹ گھُٹ

جو زاہد کوں وی وجد آوے سُنڑے جو نغمہ گُٹ گُٹ

عجب انداز ھے سانوُل تُہاڈی دل نوازی دا

جو ڈُکھ تے درد وی منگدُوں ناں اُھد وو بجھوُوے ونج پھُٹ

اے میڈا دل ھے دِلجانی نہیں اے سومنات ھرگز

توُں اینکوُں تروڑ تے کیا چینز چاویسیں بھلا لُٹ لُٹ

خُدا دی ذات شاھد ھے جڈاں دا دِلرُبا رُس گئے

ھجر پنج پنج کپاہ کیتے غمیں مُنجھ کرڈِتے کُٹ کُٹ

تُساں لے تیر میکوُں ڈیو مَیں خود کوُں آپ چا ماراں

تُساں نازک ھو تھک ویسو نشانہ قیسؔ دا چُٹ چُٹ

غزل

اَساں دِل ڈِتا ھا تیکوں مام و مام اِچ

مگر تُوں ھُلینڈا اَودیں خاص و عام اِچ

سَتایا ھو یا ھاں زمانے دا دلبر

لُکا چا میکوں آپنڑیں آم شام اِچ

سُتھا ڈے اُتے میں کیھاں ڈوہ ڈِیواں

میڈا آپنڑاں دِل وی اَمدا اِنیں کام اِچ

قسم تیکوں میڈے غمِ دل دی ساقی

نگاھیں دا رَس وی مِلا میڈے جام اِچ

مَیں آزادی اُونڈی توں قُربان تھیواں

جو پھس گئے تیڈی زلف دے لام لام اِچ

جیڑھا لُطف ذکرِ صَنم وِچ ھے واعظ!

نہ رَب رَب دے وِچ ھے نہ ھے رام رام اِچ

اِیھا وی غنیمت ھے اَلو اتاں گھتدو

کڈاہیں کلام اِچ، کڈاہیں سلام اِچ
توڑیں قیس حاسد حسد وی کریندِن
کیڑھا فرق پئے گئے اساڈے مقام اِچ

بحرِ سسّی

تیکوں سدھ پمدی جے میں وانگے تیڈی قسمت ہوتل ھردی، روز امردی
تیکوں جمدیں ماپیو لوڑھ چھڑیندا اجھولی سیڑھ بجردی، ظلم قھردی
وَل دھوبیاں دے گھر پل سنجھ تے تیکوں لگدی چوٹ جگردی، نینہہ نھردی
تیڈا پہلی رات سہاگ لُٹیندا اُمونجھ مریندی وردی، لِچ پروردی
تیکوں طعنے ڈیندا اجگ سارا تیڈی بن دید ار نسردی، شام سحردی
تیکوں کھانون آمدیاں بوذ بلائیں ھر پاسوں مونظردی، جندڑی ڈردی
تیڈا قیس جنازہ رُل ویندا اِچھے خُوب تھیندی بے پردی، شان نذردی

غزل

جفا کیش ماھی وفا کیا کریسے
بُرا کر نیں سبگدا بھلا کیا کریسے

نہ ڈیوے مُفت دھمکی مرݨ دی اَساکُوں
نگاہ دے کُٹھیں دا قضا کیا کریسے

نہ جیوݨ دی لوڑ ہے نہ خوف اَمرݨ دا
قضا کیا کریسے، بقا کیا کریسے

تُوں خیرات بدلے پیا کاسہ بھنیندیں
خیرھئی گد اگر دُعا کیا کریسے

چلو چھوڑ ڈیندا ہاں میں پُوجا صنم دی
پَر اے تاں ڈَسا جو خدا کیا کریسے

ازل دا تیکوں قیس چݨ نے گھدا ھَم
ایہو جھئی وَلا ٻئی خطا کیا کریسے

غزل

کرَم دی ھِک نظر تھیوے
شبِ غم دی سحَر تھیوے

دَوا نہ ڈیوے، زہر ڈیوے سئیں
مَتاں ھیندا اثر تھیوے!

میں لکھ واری کراں سجدے
جے ھِک واری اَمر تھیوے

اُتھاھیں نال رکھ ڈیوے
ھَوا دا جِتھ گذر تھیوے

اَساں ٹک ٹک تے روندُوں ٻس
کہیں کُوں کیا خبر تھیوے

مَیں سچ آکھݨ تُوں رِنیں ٹلدا
توڑیں جو قیس سَر تھیوے

سفیر لشاری

ناں محمد رمضان خاں، تخلص سفیر لشاری۔ پیدائش ورہائش محراب والہ ضلع بہاولپور۔ عمر ۴۵ سال مشقِ سخن ۲۵ سال شغل فوجی ملازمت (صوبیدار)

غزل

سوہنیاں دا سہرا سانوراں نہ کر مہر ڈِھدا تاں وی نہ
جے پیار دے قابل نہیں کوڑی نظر ڈِھدا تاں وی نہ

کِھل کھیڈ وِچ ماری تاں گئیں نیناں دا نازک تیر سئیں
ایں کِھل دا میڈی دِل اُتے جو تھئے اثر ڈِھدا تاں وی نہ

مُسکاتے لب دل کھس گِدھو بے وس پھتُم گاری دے وِچ
چا ہتی تاں ہاں پھتکی نہیں بجھ پئین پر ڈِھدا تاں وی نہ

سُکھ ڈے تے ڈُکھ بدلا گِدھم خوش ہاں مِلی سوغات ہے
کیا ڈے ڈِتم کیا گھِن گِدھم سودے سکھر ڈِھدا تاں وی نہ

کھاواں بدن دا ماس نت، پیواں جگر دے خون کوں

ہائے تم پوشاکاں پیت دیاں لٹ گئے لگبر ڈھلداناں و نج

سٹ گئیں ڈکھانڈے گھانڑ وچ، ہجراں نہیڑیا عرق ھے

ہانی سُکا اکھیاں دے وچ لپ لپ دی چر ڈھلداناں و نج

درداں دے وچ ویڑھی گئیوں چوبھاں چُبھن دھاڑاں گراں

اپنی اداد ی قید وچ تھیندے حشر ڈھلداناں و نج

برھوں قصائی آگیا گردن تے گوڈا رکھ ڈتُس

نازاں دے خنجر نال تھیا ٹوٹے جگر ڈھلداناں و نج

ایویں پیر موڑی کرذری کن لاتے سُن گر ڑاٹ کوں

تونڑیں ناں الاجندناں چھڑا وسدے قہر ڈھلداناں و نج

بدنامی دے ڈرتوں نوھی آیا سفیر دی لاش تے

نہ ڈے فاتحہ نہ توں پھل چڑھا، اوھس قبر ڈھلداناں و نج

قطعہ

مے نہ پیواں تاں مرویساں ؛ کیا منہ گھن روز حشر ویساں

میکوں مے دی نیں وچ ٹبیاں ڈے ؛ میں ٹبٹا ویسی میں ترویساں

غزل

مَیں زخمِ دِل کُوں سِینے وِچ محبّت دی بقا سمجھے

جگر دے سوز کُوں اُلفت دے دردیں دی دَوا سمجھے

میں دردِ دِل کُوں دِل کیتے اُوں دِلبر دی عطا سمجھے

مَیں دِل دی بے قراری کُوں جنُوں دی ابتدا سمجھے

تونڑیں سانھبیں نِہیں آندا تصوّر وِچ تاں دَم نالے

میں ظاہِر بے وفا ظالِم دا باطِن باوَفا سمجھے

بَھری محفل دے وِچ مَیں ڈُوں نِسی ڈِٹھا نظر بھرتے

رَقِیباں بے رُخی سمجھی، مگر میں تاں حَیا سمجھے

ڈِکھاتے رُخ لُکا یوچا، وَلا گھُنڈ کھول دو کھا تھئے

مَیں چِھرہ چَند رچاتا ھے تے زُلفاں کوں گھٹا سمجھے

کراں سجدے، اُوندے کُوچے کُوں مَیں کعبہ مَنیندا ہاں

میکُوں خلقت سَبّے کافِر میں کافِر کُوں خُدا سمجھے

او شوخی نال ہِتّی تے لال، تریڈھی پا تے ڈیہدا گئے

سفیرا! اُوندی کاوِڑ کُوں مَیں شوخی دی اَدا سمجھے!

غزل

توں تڑیں درد نے دھند ولئے توں تڑیں غم نے رُت سُکائی

میڈے دل نے پَر نہ چھوڑی تیڈے پیار دی وَڈائی

کیکوں میکدہ اکھیندِن تے شراب ہوندی کیا ھے

اوندے مست تَین میکوں سبھے راز گئے ڈَسائی

نہ تاں اکھ بُتاں دی چُلسی نہ نظر بُتاں دی مِلسی

جے چمک وفادے سِجھ دی میڈے پیار نے ڈِکھائی

جے ھٹاوے چا او پردہ تے ڈِکھاوے چا او مُکھڑا

لگے چن بدل دے اولے رھے اونکوں سُدھ نہ کائی

تیڈی بے وفائی دا پلڑا ھے میڈی دَفا توں ھلکا

مَیں وفا وَدھیندا چُلساں تُوں جفاکوں چُل وَدھائی

ھے غضب خبر نہ ھونکوں میڈے درد لادوا دی

جیندے واسطے اے بھنڈ کی مَیں ھے جگ دی سِر تے چائی

مُحسنؔ نقوی

نان تے تخلص، سیّد مُحسنؔ نقوی ایم اے - پیدائش ورھائش، ڈیرہ غازی خان

عمر ۲۵ سال - مشق سُخن ۱۲ سال - شغل کاروبار -

غزل

جیڑھا تیڈا غلام تھی ویسی	او وفا دا امام تھی ویسی
کیا خبر ہئی وفادی وستی وِچ	پیار جھیں شئے وی عام تھی ویسی
سِجھ دا پہلا سلام گھن جانی	بنڑدیں جُڑدیں تاں شام تھی ویسی
تُوں اِشارہ تاں کر محبّت دا	ساری دُنیا غُلام تھی ویسی
او تاں خوابیں دی سیج تے سمسِن	نِند رساڈی حرام تھی ویسی
تُوں میڈے دِل تے ہتھ تاں رکھ ساقی	ہولے ہولے آرام تھی ویسی
چندر اُوندی گلی دے وِچ ڈیکھُوں	اِیں بہانے سلام تھی ویسی
خوف محشر دا کیوں کراں مُحسنؔ	کُجھ نہ کُجھ انتظام تھی ویسی

غزل

اِیویں دل توں دَرد نِکلدا اے — جِیویں شام دا ڈِیوا بَلدا اے

میڈے جِیوَݨ جوگے جانی دا — اَسمان تے جادُو چَلدا اے

میڈے چھیکڑی ساہ کُوں پیار چا کر — نہ تاں کیتا پورھیا گَلدا اے

ہِیں آس تے ہُݨ تئیں جِی بیٹھاں — اَجھو وَل اَوسی اَجھو وَلدا اے

اُونکُوں پیار کرو جیڑھا ڈَنگ مارے — دَستُور اِیھو اَج کل دا اے

جیکُوں لوک خلُوص دا ناں ڈیندِن — اے ناگ ہَتھیں وِچ پَلدا اے

کُجھ آکھ نہ میڈے محسنؔ کُوں

او راجہ تاج محل دا اے

بَند

تیڈی گول دے وِچ بھَن بھول سَبھے وَداھر کہیں کُوں اَزمیندے اں

تاہِیں یُوسف بَݨ کے شہر دے وِچ وَدا آپ کُوں آپ وِچیندا اں

کہیں کہیں ویلے قِسمت کُوں بَہہ طعنے مِہݨے ڈیندا اں

ہُݨ سِر توں پانی ٹَپ گئے ہِن بیٹھا ریت دی کَندھ اُسریندا اں

غزل

تیڈے بغیر اینویں سوچینداں بہار کوں
جیویں غریب ڈیکھدے وسدے بزار کوں

توڑیں انّدھاری رات وی راھیں تے سم ونجے
چوڈی دا چند رہن تے گولیساں میں یار کوں

پلکیں دیاں جھالراں تیڈی تصویر تے رکھیم
جیویں سمجھینداھے کئی پجاری مزار کوں

میخانہ وی گناہ دی وستی دا چوک ھے
ڈیواں مثال کیا تیڈی اکھ دے خمار کوں

سچ تاں ھتھوں بچھانویں دا خالق ھا دوستو
آپیں میں قتل کر ڈتے اپنے پہرےدار کوں

محسن میڈا خدا وی سُنڑے ھا ایھا خبر
ھک لکھ پتی لتاڑ گئے سائیکل سوار کوں

رشید عثمانی

ناں رشید احمد، تخلص رشید عثمانی۔ پیدائش خیر پور ٹامے والی۔
رہائش ملتان۔ عمر ۳۱ سال۔ مشق سخن ۸ سال۔ شغل لیبر انسپکٹر

غزل

قدم قدم تے محبت دا درس ڈیندا اُچل
بشر بشر کوں توں انسانیت سکھیندا اُچل

جے توں ہرا ہیں تاں چھرے نکھار ڈے ساڈے
جے توں بہار ہئیں ہر جاتے پھُل وسیندا اُچل

کتابِ زیست دے اوراق ہِن سبھے چھرے
توں چھرے چھرے تے اپنی نظر بھنویندا اُچل

اندھاری رات ہے چن دا لباس پا کے آ!
سیہ غلاف اساڈے اُتوں لہیندا اُچل

نہ ڈیکھ تیکوں صِلہ تیڈے فن دا کیا ملسی
رشید! روز نویں ہِک غزل سُنیندا اُچل

صالح محمد صالح

ناں صالح محمد۔ تخلص صالح اللہ آبادی۔ پیدائش و رہائش اللہ آباد (ضلع رحیم یار خاں)

عمر ۵۲ سال۔ مشقِ سخن ۲۵ سال۔ شغل سنار گیری

ہئی ہل

واہ الفت تیڈی دی میں البھل ڈِٹھی ہم
میں ہر ہک دی لتھی پُٹھی کھل ڈِٹھی ہم

ڈیساں جئیں کوں متیں جیڑھا حال کیتی ، اے تھوڑی نہیں تھئی جو ساڈے نال کیتی
اُچا جوڑھا نویں وڈی چال کیتی ، تیڈی چال دی واہ میں اٹل ڈِٹھی ہم
تھیندن نیں ڈِتا ابھار کھ تے لاتی ، منکا ترٹا گئے پُنی کینھیں کاتی
ابویں دا پچا وِچ گھدی کڈھ حیاتی ، تیڈی وار دی پئی میں ہئی ہل ڈِٹھی ہم
قسمت دے وِچ کئی ایجھی ناٹ پئی ہے ، جو کھبی ڈکھیں دی ولا پھاٹ پئی ہے
اے کوئی ڈِھ دا اھتھا ہکا چاٹ پئی ہے ، میں اپنے لہو دی لڑھی چھل ڈِٹھی ہم

جیڑھی تھئی میڈے نال میکوں خبر ھے ، نبھیندی پیاں میں اے میڈا جگر ھے

وِچوراں پیاں تھیندِن نہ گھر ھے نہ در ھے ، جتھاں لبھدا ھوندی او چنچل ڈِٹھی ھم

مُلکیں توں تیڈا امیں ناں سُݨ تے آئی ھم ، ٹھڈے گھڑے دی میں چھاں سُݨ تے آئی ھم

میں لجپالی تیڈی دی دھاں سُݨ تے آئی ھم ، پر قسمت تھی اپنی میں ترے ول ڈِٹھی ھم

نہ نبھدی توں تتی دا جگل گیڑ پاتا ، بے وسی میڈی کوں چو کھا ھئی سُنجاتا

پِچھوں لکھ دی ھم میں تیئیں لکھ دانی جاتا ، میں اپنے پِچھوں تاں لگی ھتل ڈِٹھی ھم

وِسرسم نہ خاناں تیڈے کیتے بھلّے ، میں پُٹ ھارے جیڑھے بَدّھے ھینی پلّے

مسیتیں مزاریں منتاں سختی ٹلّے ، میں صالح دُکھا دھوپ ھر مل ڈِٹھی ھم

بند

پل پل، ول ول، مل مل بُوھا چوکھٹ ریھم چومیندی عرض کریندی

تپ تپ، کھپ کھپ، نپ نپ دامن رہ گیم سیس نِویندی، سجدے ڈیندی

ڈر ڈر، مر مر، کر کر منتاں پلّوں پا منیندی، قسماں ڈیندی

بھ بھ، رہ رہ، سہ سہ صالح رہ گیم بانڑ مریندی، چھاݨ چھنڑیندی

بحر

مَن موھن اَج بَݨ ٹھݨ کے آ سِکدیں کُوں دیدار ݙِکھا

جَلوے جوڑ جوبَن دے جانی حُسن دی عین بہار ݙِکھا

چمن سمن گُلشن دے لطفوں گُلکاری گلزار ݙِکھا

رَکھ دھیمی چال خِراماں سیجھوں کبک سبک رفتار ݙِکھا

آ آھو بَردے خجل تھیون او مست چَشم سرشار ݙِکھا

وَل اَبرُو قوس کماں ظُلمی دی کر عُریاں تلوار ݙِکھا

وِسریاں کُوں خود وِسرے مِصری بول مِٹھی گُفتار ݙِکھا

سیب زنخ دے زیب کنوں ایہے ڈھنگ غریب پیار ݙِکھا

زُلف مُسلسل پیچ وَلاوَل اُوھے کاکل خمدار ݙِکھا

کنگݨ کڑی کتمالے والے پا کے چندن ھار ݙِکھا

ایہے زیور نیور تریور سارا جوڑ سنگھار ݙِکھا

میں تحفہ جوڑ نیاز ݙیواں توں ناز دا گرم بزار ݙِکھا

بَر صالح نقد دی گاہل تھیوے نہ وعدہ وقت اُدھار ݙِکھا

اقبال سوکڑی

نان، محمد اقبال، تخلص اقبال سوکڑی۔ پیدائش و رہائش بستی سوکڑ (تونسہ)

عمر ۲۹ سال۔ مشقِ سخن ۱۳ سال۔ شغل سکول ماسٹر

غزل

میڈا آسرا اخیری میڈا اچھیکڑی سہارا — کوئی زندگی دا حیلہ ہے سرت دا اشارا

میڈے غرق تھی ونجݨ دا ہے عجب حال لوکو — ہتھ پا کے خود بچا گئے میکوں سیڑھ تئیں کنارا

قاصد میڈے تے تیکوں جے کر یقین کائے نی — میڈی بے کسی دا ساکوں ذرا ڈیکھ ونج نظارا

پوریاں کرݨ دا وعدہ تیکوں وسر گئے شاید — میکوں الف توں گھن تے ی تک ہے یاد سارا

اینویں اجڑ گئی وفا دیار ہن جگ تے وکھرن یار رتیاں — جیڑھا زندگی دا قاتل اوہو زندگی توں پیارا

روح جسم دے نکھیڑے اقبال جلدی تھیسن — ساکوں بغیر اصلوں تھیندا نہیں گذارا

قطعہ

ڈکھی دل دا جڈاں ہر زخم گڑھدے — تپش کولوں جگر دا خون کڑھدے

کوئی اقبال دلجوئیاں کرے کیوں — جنگل مرئیں دے جنازے کون پڑھدے

غزل

میڈی حالت دو میڈے رازداریں نیں وَ لا ڈِٹھا
خزاں حیران ھے خود وی بہاریں نیں وَ لا ڈِٹھا

کیڑھا کوئی تیر ماری جے نوھی ڈِٹھا وَ لامیں ڈِو
ایں دُنیا تے ھزاریں ڈُو ھزاریں نیں وَ لا ڈِٹھا

جیکر ڈِھدے میکوں ایں حال وِچ سَٹ کے نہ ٹُر پوندے
میڈے و میڈے اخیالے، غمگساریں نیں وَ لا ڈِٹھا

میڈے دُشمن میڈے آرُوں وِیارُوں حال آپچھدِن
میکوں دُشمن سمجھ کے میڈے یاریں نیں وَ لا ڈِٹھا

اُچن چیتی جیکر کہیں ڈِینہ خیال آوی تاں پَھ سوچیں
تیڈا ادر کیوں تیڈے خد متگذاریں نیں وَ لا ڈِٹھا

نبھا گئے زندگی اقبال آھدِن بُت پرستی وِچ
اُدھاں کافر اَجاں تئیں دِینداریں نیں وَ لا ڈِٹھا

غزل

وَنڑ جٖ اَدکھے محبّت دے وَنڑ جے گئے دل بے بختی دے کارݨ اُجڑدی رِیہم

آپو جاݨ آپ کوں نِہُوں بچیندی رِیہم ݙیݨ ݙکھ دی جھبڑدی لوڑدی رِیہم

موج کشتی کوں گِرداب ݙو نیندی رہی، ناخدا اِیݙے مُنہ ݙو تکیندا رِہیا

بیڑی ساحِل تے آ کے ٻُݙدی رہی، گھولی تقدیر بݨ بݨ وِگڑدی رِیہم

چاک اپݨی محبت دا سِئیں نہیں تھیا، سینگیاں سُرتیاں وی کہیں پاسے مُنہ کر گِیاں

بھی کے مجبور کھیڑے دی ڈولی چڑھیم روندی رڑدی تے لڑدی جھگڑدی رِیہم

نہ وے نہ جانیاں، بابِہی آں مَیں نیڈی، کر کے نادانیاں، مار نہ کانیاں

دِھکّے ݙے ݙے کے ماھی سٹیندا اگیا، اُٹھی اُٹھی مَیں چن کوں جھبڑدی رِیہم

ݙاج سارِیم تے سیجیں کوں بھا لاݙتم، گانڑھیں گئے اُچھلئے مَیں بھن تروڑ کے

کیہ ویندا ہے داکوئی نہ وَلدا اِملیا اپݨے وَس تِئیں پٹیندی تے رڑدی رِیہم

آپ اپݨی مُصیبت دی باعث بݨ ریم اپݨی کیتی دے پھر تَن مَیں پا بیٹھی ھاں

آپ اقبال بھا آپ کوں لاݙتم اپݨی بھا وِچ بھجلدی تے سڑدی رِیہم

قطعات

نظر ڈُنیا دی وِچ معتوُب ھاں مَیں
جنوں دا مُل گِدھا محبُوب ھاں مَیں
مَیں ھَر غم کوُں خوشی اقبالؔ سمجھے
میڈا اپنا خیالے خُوب ھاں مَیں

سِتم اے ھے جو ھُݨ رووݨ گوُں سِکدا ا
لُٹی ھر آس ھر ھِک چنڑگ سَم گئے
کِنھیں سالاں دے بعد ھِک ھَنج نِکھتی
اُووُا پپلیں دی چُنج تے آکے جَم گئی

مَیں ھاں محفوُظ ڈُنیا دے سِتم توُں
گُذردی ھے قفَس وِچ رَین چَیس دی
مَیں نِکھتا نیں توں ٹڑیں صیّاد اَج وی
بھُلا گئے بَند کرݨ طاقی قفَس دی

مقبولؔ تنویر

ناں محمد مقبول۔ تخلص مقبولؔ تنویر۔ پیدائش جھنگ، رہائش ملتان
عمر ۳۰ سال۔ مشق سخن ۴ سال۔ شغل ملازمت (خزانچی)

غزل

اَدّوَل کلّھے رہ ویندے ہِن بھاگ جنہاں دے پُھٹّے
جیندا اسّجنڑ کوئی نہ ہووے اُوںکوں ہر کوئی کُٹّے

موسم آتے مُڑ ویندے ہِن بھجّے شیشے جُڑدِن
دِل تاں اَصلوں نازک ہوندے ایہہ نہ شالا تُرٹّے

بھانویں نوّاں سجھ چڑھ آیا بھانویں سوجھلا تھیا
بھٹ وَل وی چپلاندے رہ گئے میڈے درد نہ گھٹّے

عشق تاں اوجھکّا دریا ہے، کوئی وی لنگھ نئیں سگیا
جیڑھے ایندے ہتھّیں آئے مرتے ایں توں چُھٹّے

میں مقبولؔ گُلبیند اوّداں ایجھاں اپنا جانی
جیڑھا میکوں پتھر مارے میڈے سر کوں چَٹّے

غزل

بھانویں جسم دے ڈُکرے ڈُکرے کرتے ویچوہو کو
حق دی گالھ کریندا رہساں جتلا جھنڑکو، ٹوکو

او جلدی دا دور آیا ہے، ہر کوں آپنی پئی ہے
کوئی وی کہیں دی گالھ نئیں سُݨدا بھانویں جتلا بوکو

جیندے کیتے رستے پئن ہیم چھوڑتے ٹُریا ویندا
جے ضی سگدے میڈے سجنو ہیں ویندے کوں روکو

میڈی چُپ نے ہݨ میکوں بولݨ جوگا نئیں رکھیا
لب نہ ہلسن بے شک تُساں میڈی کنڈھ وی ٹھوکو

نہ اَج میڈا سوگ مناوو جے میں ٹُریا ویندا ہاں
تُساں ہسدیاں کھلدیاں راہ وو ہسدیاں کھلدیاں جھوکو

مَیں مقبولاں وَل دی میکوں کُئی نئیں ڈیکھݨ والا
مَیں تے اے ڈا قہر نہ تاوو میڈے شہر دے لوکو

نقویؔ احمد پوری

ناں؛ سیّد محمد باقر شاہ۔ تخلّص نقوی احمد پوری۔ پیدائش و رہائش؛ احمد پور شرقیہ
عُمر ۴۴ سال۔ مشقِ سُخن ۳۲ سال۔ شغل ملازمت۔ قوم سیّد بُخاری

غزل

روندے نین رہا ڈے ساقی — اَکھیاں نال پلا ڈے ساقی
بے پر کُوں پر لا ڈے ساقی — کھس تے ہوش اُڈا ڈے ساقی
دَر آیاں دا دل نہ تروڑیں — اَئے ہیں تیڈے تا ڈے ساقی
بخت اقبال سلامت ہووی — سُتّی سَیت جگا ڈے ساقی
ونگریاں زُلفاں دی چھاں کرتے — بانھوں جوگی جا ڈے ساقی!
تیڈے کول ہے ڈُکھ دا داروں — ڈُکھڑے ٹال اَسا ڈے ساقی
مَردے ہیں تاں مَرن وی ڈے تُوں — ناں ساکُوں سَمجھا ڈے ساقی
توبہ وی کیا یاد کریسی — توَبہ کُوں رنگ لا ڈے ساقی
نقویؔ کُوں ڈے بھر تے پیالے — ساری سِک لَہا ڈے ساقی

غزل

اِیں سینے کوں داغدار ڈیکھو — سجݨ دا سہرا تے پیار ڈیکھو

خوشی دے گل وِچ ہے تیر غم دا — خزاں دی ہوندی تنوار ڈیکھو

پہاڑ جیں توں پناہ منگدے — اساں اوچاتے چا بار ڈیکھو

کتھائیں ہے سینے تے تیغ چلدی — کتھائیں کے کچلے دی دھار ڈیکھو

اوڈیکھو منزل ہے سبھ مریندی — نہ آر ڈیکھو نہ پار ڈیکھو

سبق پڑھائے عشق ساکوں ایہو — نہ جیت ڈیکھو نہ ہار ڈیکھو

امیر آہدن اساں ہیں پالگ — اساڈے پروردگار ڈیکھو

حشر دے وِچ وینڈے جھوجھدے ہِن — ازل دے ساڈے خمار ڈیکھو

کھنڈِن جے انسانیت دیاں زلفاں — فرشتے تھیندے شکار ڈیکھو

اساڈا فن کیجھے رنگ لیسی

اے سِجھ دا تقوی ابھار ڈیکھو



غزل

ایجھا جنون تھیوے رھوے نہ میڈی ھستی
ساقی پلاڈے ایجھیں لھوے نہ جیندی مستی

میں ایجھا مٹ گیا ھاں خود حسن بن گیا ھاں ۔ میڈی فنا دے اگوں ھستی دی کیا ھے ھستی
دل وچ اونکوں بلھاتے رھندا ھا سر جھکاتے ۔ جے ایہ ھے بت پرستی چھٹسی نہ بت پرستی
زاھد کوں کیا خبر ھے کیتھ کے میڈی نظر ھے ۔ عرفان میڈی وحشت مستی میڈی الستی
دل آھدے اونکوں گولوں او آھدے اینکوں رولوں ۔ جے سر ڈیئیں او ملے ھے ول وی گاھ سستی
بن ڈھے ذات کوں توں سجدے کریندا رھندیں ۔ زاھد عجب ڈھکوسلے تیڈی خدا پرستی
دلڑی دی عید خاطر تیڈی چن دی دید خاطر ۔ میں میں شہر شہر رلیاں بھنویا ھاں وستی وستی
تونڑیں فقیر ھاں میں دل دا امیر ھاں میں ۔ ھے صدقے سر بلندی کیجھیں ھے میڈی پستی

نقوی تیڈے سخن کوں دنیا چھیندی رھسی
دلڑیاں موھیندی رھسی تیڈی ادب پرستی

غزل

اِیہے سوہݨے اِیہے پیارے پیارے
محبّت وَدھا تے چلیندِن چا آرے

محبّت دا دریا ایجھاں تار و تارے
نہ ایڈُوں کنارے نہ اوڈُوں کنارے

میں تو یہ کوں پیالے دے وِچ جھول پیتم
تیڈے مَست نیناں دے سمجھیم اِشارے

چھُری چھیڑ ظالِم جَفا تے وَفا دی
نہ اے بازی ہارے نہ او بازی ہارے

محبّت نے ساکوں چا ایک جان کیتے!
زمانہ اَجائی نہ کندھیاں اُسارے

کتھاں دل تڑپدے پھڑکدے لٹکسِن!
او خمدار زُلفاں چا جیکر سنوارے

میڈے نال آیا ھے او باغ دے وِچ
جِگر دِل تے پھلاں دا تھئیے بارے بارے

مَیں رُوتے اُوندے شہر کوں چھوڑ ویندا
کوئی اُونکوں آکھے نہ میکوں پُکارے

اے مالی دی مرضی جو گُلشن کوں نقوی
نِکھارے وِگاڑے، وِگاڑے نِکھارے

شوخ ریاستی

ناں: ملک غلام نبی۔ تخلص شوخ ریاستی۔ پیدائش ورہائش موضع احمد پور لکھنہ (ضلع بہاولپور) عمر ۴۳ سال مشقِ سخن ۲۰ سال۔ شغل ملازمت

غزل

دِل بَھوں خراب تھیسی — سَڑسی، کَواب تھیسی
کے تارئیں نہ سَنگ لَہسی — اولا حجاب تھیسی
قُربان تئیں تے جوبن — صَدقے شباب تھیسی!
بھالیو نظر تاں ذرہ — ہِک آفتاب تھیسی!
حشر دے ڈِینہہ اے سُنڑداں — اوبے حجاب تھیسی
تیڈی وَفا جَفا دا — ہِک ڈِینہہ حساب تھیسی
ساقی! پِلا ڈِے مَرداں — تیکُوں ثَواب تھیسی
ہِک لفظ عشق دا ہے — وَدھسی کتاب تھیسی
تیڈی غزل تے شوخا! — ہِک انقلاب تھیسی

غزل

اِیں مُکھڑے توں پردہ ھٹاتے نہاتے
حشر قائم کیتیٔ ڈِکھاتے، لُکاتے!

نہیں چیتے جاہ تے ڈِٹھے جیں اے جلوے
اے مَیں ہاں جو آیا ہاں کھاتے، پچھاتے

میکُوں علم ھونْدا ایں ھرگز نہ آنْدا
چاہے بھرماں کیتیٔ بُلھاتے، اُٹھاتے

رنہیں بھانْدا اتیکُوں لُہاسٹ اے گردِن
کئی وار آکھیم سِر جُھکاتے، نِواتے

پُورا حال قاصد نِیں گالھے سُنْڑایا!
تو نڑیں اُونکُوں بھیجیم سِکھاتے، پڑھاتے

تیڈی شوخ محفل دے وِچ روز کُسدا اں
رِیا کوئی ڈِکھا چا روواتے، رُھاتے

غزل

اِیہا جوگ نَیناں دی جوتے مَیں
اَج یار مَنا داں روتے مَیں

پیا سجدے کریندا اں مَستی وِچ تیڈی شکل دے جوڑتے بوتے مَیں
کِیتا چرخ کُہن کوں حَیرانم تیڈے بار برھوں دے ڈھوتے مَیں
اِیں ڈُکھ تے فرِشتے رو پئے ھَن جڈاں نَفل وِچ کھادے گوتے مَیں
میڈے ساہ دی مَرت محافظ ھے نَتاں پیواں زھرکوں لوتے مَیں
بلبُل تے پھُل شَرماویندِن جڈاں رَل بَہندے ھَیں اوتے مَیں
مینھ مئے داوَسا اے بارِ الله آیاں دَیر حَرم وِچوں روتے مَیں!
کوئی آس نہ پُوری تھیوَن ڈے تُوں سانجھ خُدائی ھَتھ دھوتے مَیں!

وَنج ھد یہ شوخا پیش کراں
کُجھ ھار ھنجُوں دے پوتے مَیں

عزیز نشتر غوری

ناں، ایم اے عزیز۔ تخلص، نشتر غوری۔ پیدائش، جے پور (انڈیا)، رہائش، بہاول پور
عمر ۵۲ سال۔ مشقِ سخن ۳۰ سال۔ شغل، زمیندارہ، ایڈیٹر "سرائیکی" بہاولپور

غزل

کیا کیتی نظر کوں مِلا تے چُرا تے
میں صدقے تیڈی اکھ دے دا تے ادا تے

گناہیں دی میڈے تیکوں سُدھ نہ ہئی کیا
تیں بھیجیا ہا سیکوں بٹا تے ہٹھا تے

بُھل سُول نک توڑ سالے زمانے
پِلائے سیکوں زوریں ڈھا تے دِچھا تے

اوڈوں جان بخشو، اِڈوں جان گِھنو
ڈسا ہتھ کیا آئی بنا تے مِٹا تے

اے شعریں دے موتی، خیالیں دے گل پھل
محبت تساڈی دی ڈا تے سوغا تے

میں جند جان ایمان تیں توں گھلیساں
رکھیساں نہ کئی شئے بچا تے کھنجا تے

ایں جیوݨ کوں نشتر ساڈا است سلام اے
وِداجیندا ان خود کوں رہا تے وِلا تے

غزل

کوئی ݙس چا آدم جئیں کنوں — نی تھئی خطا سئیں جئیں کنوں

تیں نے تاں سوہݨاں ݙوہ ہنیں — میں تیر کھادِم سئیں کنوں

تھی شوخ آکھیس کہیں وفا؟ — کوئی لاھݨاں رکھدیں ئیں کنوں

پل آس ہے، پل یاس ہے — واللہ انی دِل آئیں گئیں کنوں

سولھاں داسن تے بانکپن — میݙی مجال اِنھیں کنوں

شبنم ݙِتم، شعلے گِدُم — اپݨیاں کنوں، پرئیں کنوں

خالق ہیں توں، مخلوق میں — توں میں کنوں، میں تیں کنوں

جنت دی دھج نہ پیا بݨا — گذریا ہویاں اِنھس رہیں کنوں

دِل آپݨا، نیں آپݨا — اُمید کیا اے ٻئیں کنوں

میݙیاں حسرتاں چا گِݨ ذرا — پُچھدیں گناہ جے میں کنوں

واہ عشق نے رُتبڑے ݙِتے

نشتر گیا "ٹیں فیں" کنوں

دِلدار بلوچ

ناں، دلدار حسین ۔ تخلص، دلدار بلوچ ۔ پیدائش، رہائش، بستی بلوچاں ملتان
عمر ۳۵ سال ۔ مشقِ سخن ۸ سال ۔ شغل، زمیندارہ، ریڈیو آرٹسٹ

غزل

مُفت وی بچ وَٹا نہ چھوڑیں توں دل دیاں جاگیراں کوں
زوری گُھٹ گُھٹ گل نہ لاتویں بازاری تصویراں کوں

رکیویں زوری نیہہ لگدا ہے، منتاں نال نہ تھیندے پیار
چانڑدیں بُجھدیں وَل کیوں روندے دِل ساڈا لے پیراں کوں

وَل وی او ڈِٹ باز نہ آیا، مَیں اُجڑی دیاں جھوکاں تے
قاصد بھیجیم کانگ اُڈائیم، سوریم پیر فقیراں کوں

دِل ساڈے کوں چیر گیا ہیں توں ایجھی بے دردی نال
ٹُکڑے گُم تھئے رکیویں سیواں دل دیاں لیر کتیراں کوں

کہیں تے ڈوہ کیا ڈیوے کوئی، کہیں کوں بُرا آلاوے کیوں
آ دلدار مناوے کیڑھا، متھڑے دیاں تقدیراں کوں!

غزل

دِل دی وستی دے وِچ جاں دی پیار دا ڈِیوا بَل ویندے
کہیں دا دِل پروانے وانگوں مستی دے وِچ جَل ویندے

کول ھوویں تاں باغ بہاراں ٹولے کو کر آندے ھِن
ٹُر ویندیں تاں مست ھوا دا آندا جھولا ڈَل ویندے

کیا تھیسی؟ کیا تھیسی؟ نِت نِت دِل توں اے پُچھ باھندا ھاں
مونجھ منجھاری دے وِچ سارا ڈِینھ خوشیاں دا ڈھل ویندے

روز بروز دے ساڑیاں دے وِچ کیویں کوئی گذر کرے
دِل ھے کوئی پتھر ناھیں، سِک وِچ گلدا اگل ویندے

ھَر و ییلے کَن لا باھندا ھاں پیراں دیاں ڈبکاراں تے
تانگھ تنگھیندے دِل سانڈے دا، دَرکھُل کھُل تے وَل ویندے

نہ روٹی، نہ سمرھاں سُکھ دا، نہ تن تے کوئی لیر ڈِسے
ڈیکھ تے حالت ہندیاں دی نِت دل دلدار دا ھَل ویندے

نُور محمّد سائلؔ

نال، نور محمد۔ تخلص سائل۔ پیدائش در ہائش، درامہ چھاؤنی (ڈیرہ غازی خاں)
عمر ۵۰ سال۔ مشق سخن ۳۷ سال شغل ملازمت

واہ واہ تھئی ہے!

کیا آکھاں ہِم کیتی اَپنی، جو تھئی ہے بس واہ واہ تھئی ہے

ہے رات ڈِیہاں سدات ہِکا ہٹے ہات حیات تباہ تھئی ہے

موتی دل دا جوڑ پیارا، کیتم پیش نظر دلدارا

اے وَت ڈِتڑ دَرد نیارا، قیمت خاطر خواہ تھئی ہے

چِرھگ جیویں چن اَسمانی، شاہ پَریاں دا یُوسف ثانی

گِل گیئ میڈی مُفت جوانی، تیکوں نہ پرواہ تھئی ہے

مَیں نہ جیندے جگ تے وُٹھی، لاواں لِہندے گیئی ہاں کُٹھی

کہیں نہ آکھیا ہائے مُٹھی، چھوڑے سَن بے واہ تھئی ہے

چَمدیں جھلیم پیت دا جھولا، بھول بھلا ٹویں لُٹ گیا بھولا

ھُݨ وَت چن کوں جھڑدا اولا، میڈی رات تباہ تھئی ہے

ھویا دل دا عشق مہاری، جئیں اُن آ وکھی جا قطاری
دردوں کوکے جان آزاری، رگ رگ توں لکھ آہ نکتی ہے

سائل پُچھے پیت پرم دے، نا توں ہوئے میں ھک دم دے
ہوش نہ رہ گئے دیر حرم دے، دل وچ یار دی جاہ نکتی ہے

غزل

راھی آ! گھِن وَنج سنیہا یار دو — وَنج پُچا توں عرضی اِیہا یار دو

پی پکاراں راتیں ڈینہاں مَیں تتی — تانگھے دَم دَم دِل پپیہا یار دو

اِذن آوَن دا ملیا نہ، واہ نصیب — سِک ھَئی نِکساں وَنج چلی ھا یار دو

مَیں پڑھی نا ھد" توڑیں مسجد نماز — دِل وَ لیکن مست رِیہا یار دو

موت آئی کش مکش توں جند چُھٹی — مَیں ھا جیں اِیں جاتے جی ھا یار دو

مشکِر سائل جی روانہ ھو گیا
رب پُچائی، شوق دی ھا یار دو

جلیلؔ ملتانی

ناں، محمد جلیل۔ تخلص جلیلؔ ملتانی۔ پیدائش و رہائش، ملتان۔ عمر ۳۰ سال
مشقِ سخن ۷ سال۔ شغل ملازمت

غزل

کے تئیں غم دی بھاہ وِچ گل سڑ مر تے عمر گذاراں
کے تئیں وقت دے ڈُکھے حال تے رووان نیر ہزاراں

اے طوفان تے گھُمّر گھیریاں میڈا کیا وِگڑ لیسِن
میڈے ہتھ تقدیر دی بیڑی میں بوڑاں یا تاراں

جیڑھے ڈِیٹھ توں وِچھڑم سانول ہِک ہِک ساہ ہے اَوکھا
سِر تے مِٹی مُنہ تے کالک اَکھیاں تار مِناراں

کُجھ تاں میڈے خستہ حال تے لوک مریندن بولیاں
کُجھ اندر دے زخماں اُتے لوݨ چا بُرکیا یاراں

جے اَج ھِیں برباد جلیلؔ تاں کل آباد وی تھیسیں
تیڈے گُلشن وِچ وی آسِن رنگا رنگ بہاراں

بخت علی بخت

ناں، بخت علی۔ تخلص، بخت فقیر۔ پیدائش وہائیں احمد پور لمّہ (ضلع رحیم یار خاں)
عمر ۵۵ سال۔ مشقِ سخن ۲۵ سال۔ شغل، پیری مُریدی

تانگ

آنڑ وَسا اَج کل وے

آپُنل آ دَل وَل وے!

کلہڑی دیاں اِتھ نکلِن آہِیں تَن وِچ بَلدیاں ہِجر دیاں بھاہِیں

جان گئی اِتھ جَل وے

تُوں بِن سوھنا مِٹھڑا جانی رورو پٹ پٹ تھیُم دیوانی

تھِڑ گم ھوش عقل وے

رول نہ سوھناں مارو تھَل وِچ جَہیں آں کہیں آں تیڈڑے گَل وِچ

تُوں لَج پال اصَل وے

مَن سوال ھُنڑ پھیرا پا چا بخت علی کوں دامن لا چا

ڈُکھڑی ھے پَل پَل وے

خان رضوانی

ناں، خان رضوانی۔ پیدائش اللہ آباد (تحصیل لیاقت پور) رہائش ملتان۔ عمر ۲۸ سال
مشق سخن ۸ سال شغل انچارج روزنامہ جنگ ملتان آفس و نمائندہ "اخبار جہاں" کراچی
چیئرمین نیشنل یونین آف جرنلسٹس ملتان۔ جنرل سیکریٹری سرائیکی اکادمی ملتان

غزل

پردے دے وِچوں بجلی دا لسکارڈِٹھا ہم
دِل اپنے ھتھوں ویندا امیں سرکار ڈِٹھا ہم

اُوں حسن سراپا تے نظر پئی تاں لگیا اے
پہلے وی اُونکوں جیتویں کئی وار ڈِٹھا ہم

ھُن سر تھاں وی ہٹدا نوھی، تریڑھیاں متھے پیندیں
رُل کھیڈ دے ویلھے وی تیکوں یار ڈِٹھا ہم

چھندرو کی بھلارات سیالے دی ڈیکھے کون
جر بَن مَیں غریبیں دا شرمسار ڈِٹھا ہم

ھے بجلی ڈٹھی ھاں تے یامعلوم نیں کیا تھئے
اِتنا ھے پتہ حسن دا شاھکار ڈِٹھا ہم

ریاض رحمانی

ناں، ریاض احمد رحمانی۔ تخلص ریاض رحمانی۔ پیدائش، رہائش خیر پور ٹامیوالی
عمر ۵۰ سال۔ مشق سخن ۲۰ سال۔ شغل، زمیندارہ

غزل

مَیں بھنڈ کی سِر چاتی — ماھی قدر نہ ڄاتی
ڳُجھڑے تیر چلانویں — پوڑیں ھاں وِچ کاتی
اَچا چیتی مُسیُم — لُٹیاں چُپ چپاتی
کتُیں تروڑی ہے یاری — پا گِروان اِچ جھاتی
مَیݙی دھاں سُݨ آھدے — چُپ چَندری وَݙ واتی
تیݙے عِشق دی ڳاری — مَیں کھِل ھَس گل پاتی
مُنہ کَج تے نہ لنگھ وے — مَیں تاں ٹور سُنڄاتی
تیݙے سِر دا صَدقہ — میݙی جِند حیاتی
آھُݨ ٹھار چا سانول — سَڑدی ٻلدی چھاتی

فانی اللہ آبادی

ناں، محمد نواز۔ تخلص فانی اللہ آبادی۔ پیدائش و رہائش اللہ آباد (ضلع رحیم یار خاں)
عمر، ۲۰ سال۔ مشق سخن ۱۲ سال۔ شغل سی ٹی ٹیچر۔ قوم بلوچ دریشک

سانوں بغیر اصلوں دل کوں قرار کئے نی
ٹُبک ٹُبک ھنجوں دے روندیاں کوئی غمگسار کئے نی

او ڈیکھ میکدے وِچ رِندیں توں جام ڈھے ہِن
سانوں دی اکھ دا ساقی کوئی گھٹ خمار کئے نی

گلشن دے وِچ اے ٹھیکے پُھل تے شراب ڈھگ ھے
جے تئیں نہ آوے سوھناں کِکھ دی بہار کئے نی

مَیں چھانڑ چھانڑ پرکھیم ھرکوئی ھے یار سُکھ دا
ڈُکھ درد غم دے ویلے کوئی سنگتی یار کئے نی

میڈے مرنڑ تے جیکر خوش ھیں تاں سِر لہا گھِن
میکوں نال زندگی دے کئے نی سئیں پیار کئے نی

زُلفاں دی گھت تے گاری پھنتکݨ نی ڈیندا اجانی

جے پھتکدا ان تاں آھدے پھتکݨ دی کار کیئے نی!

میڈی لاش تے اوفانی آیا تاں مُنہ لکاتے

ھائے ھائے قھر تاں ڈیکھو مریئں کوں دیدار کیئے نی

غزل

نظر دے تیر کھا بتیھاں تے ھݨ پھتکݨ دی جا کیئے نی

محبّت آن وبڑھیا ھے تے سِک دا سُدھ سما کیئے نی

وَلا وی بیتڈی پُوجا کوں اساں اِیمان سمجھے سے

نوڑیں اے جانڑدے وی ھیں نیڈے وِچ کُئی وَفا کیئے نی

ایجھا رنگ رُوپ تے سیرت خُدا اُنھیں کوں ای ڈیندا اھے

ھزاراں حُسن والے ھِن، مگر کُئی تئیں جیھا کیئے نی

تُساں آندا وتاں مَیں دردوکوں وی کُجھ چین آویندے

اَجاں آندے رَھو کئی ڈینھ میکوں حالی شفا کیئے نی

نہیں محتاج داروں دا اساڈا الا دوا مرضے

جیڑھے ڈُکھ یار بخشے ہِن اُنہاں دی کُنی دوا کُئے نی

خُداوندا ایتیڈی دُنیا تے دھن والے خُدا بݨ گِن

اِینویں محسوس تھیندے جو غریبیں دا خُدا کئے نی

کیویں اِعتبار ڈیواں مَیں خُدا تاں جانڑدے فانؔی

زمانہ بے وَفا ہوسی، مگر مَیں بے وَفا کئے نی

غزل

مَیڈے رووَنڑ دے نال کیا تھیسی

دَرد دِل وِچ ھَتھوں بِیا تھیسی

دل بے چارہ اے مَیں کنوں پُچھدا اے

اُوں کنوں دی کڈیں وفا تھیسی؟

ہِک نظر ڈیکھ تے وَلا لگ گئیں

سَئیں اے خیرات وَل عطا تھیسی؟

دِل دے زخمیں دا کیا علاج کراں

دَرد وَدھ وَدھ تے خود دَوا تھیسی

سُول سَہ سَہ تے وَل وی تیڈے ہَیں

مَیں جیہاں کوئی نہ باوفا تھیسی

ساقی دی اَکھ دی پِچ کِڈیں فانی

بھُل وَنجے مَے ایجھا نَشہ تھیسی!

قطعہ

مَیں دردیں دا اِمدادی ہاں

مَیں ڈُکھ بھوگݨ دا عادی ہاں

جیکوں سُولاں دی سوغات مِلی

اُدھو فانی اللہ بادی ہاں!

ارشد مُلتانی

ناں، غلام رسول۔ تخلص ارشد ملتانی۔ پیدائش و رہائش، ملتان۔ عمر ۳۵ سال
مشقِ سخن ۶ سال۔ شغل، جراحت

جیت

دَرد اَلم دی رات وِھانڈ — سُولاں سیج سُہائی اے
پَل پَل سیک سَوایا جَھلّے — پَل پَل بھا بھَڑکائی اے
ڈُکھ دیاں بَدلیاں تَتّو دیاں بجلیاں — لُگ لُگ لسک ڈِکھائی اے
قَدم قَدم تے قاتِل ڈُکھ نے — سانگ اَوَلڑی لائی اے
رات دی کالی ڈَین دے دِل وِچ — سِجھ نے چھُری چلائی اے
گُھگھ اَنداھارے ڈیساں دی — گردِن نروڑ ڈِکھائی اے
وَدھ وَدھ ظُلم دے لشکر اندر — کِیتی خُوب لَڑائی اے
سوھنی بَنڑی کُنوار فجر دی — وَل وَ ہنج کے مُسکائی اے
جِیت لکھی ھائی قِسمت ساڈی — جنگ اے جیت ڈِکھائی اے

کلام شاہ لطیف بھٹائی رحمۃ اللہ علیہ

ترجمہ:- محمد اسماعیل احمرانی بسمل- ایڈووکیٹ، سانگھڑ

مُلک ملیر دیاں سوہنیاں چالیں مارُو آن ڈِسا
عُمر کوٹ دے بگلی کُوچے ماڑیاں چا مہکا
چُمساں پیر اکھیں تے رکھساں ماھی پھیرا پا
دیر نہ لاویں سیّد آکھے، مَن توں نام خُدا
کوٹاں دِلڑی ماندی ڈاڈھی، رہساں نہ ایں جا

سوہنے نام سنیہا پٹھاں، مولا آنے جَت
بانڈی بردی اُونڈاے دردی جیکر ہووِس پت
کاغذ جیکر ہتھیں آوے، مَس بنّا نواں رَت
وَھنڈاے نیر قلم تے پوون، کیویں لِکھاں خَط

تروپے اُتوں تروپا ڈے توں، نیہہ نہ کملی چھوڑ
کھنتھی تیڈی کنّی کھنتھی، وَل وَل سی، نہ تروڑ
متّاں آکھن، ہتّل جائیں دی، لِج ڈِتوئی بتوڑ

سلمان غنی

نال، عبدالغنی، تخلص سلمان غنی۔ پیدائش و رہائش، ملتان۔
عمر ۲۷ سال۔ مشق سخن ۷ سال۔ شغل ملازمت

غزل

اساں جے آکھوں" عاشق تئیں توں وچھڑے تاں رُل ویسِن"

حُسن دی او سرکار اے آکھے "سارے غم بھُل ویسِن"

مُکھڑے دی لشکار نظر کوں، لشکیسی، چمکیسی

زُلف کھُلَن دے نال دِلاں دیاں سب گنڈھیں کھُل ویسِن

او ویلھا وی آسی اُصلوں قدر نہ رہسی شئے دی

پھُل پیراں وِچ رُل ویسِن، لوکی کنڈیاں کوں تُل ویسِن

اساں ہیں پست مقدّر ازلوں، سنجھاں لیکھ ہے ساڈا

اسماناں تے راہوَن والے، کیا ساکوں بُلویسِن

اُنہاں دے وعدے، ساڈیاں قسماں، قول قرار مِلَن دے

خبر نہ ہئی سلمان اے گالھیں لوکاں وِچ ہُل ویسِن

نُصرتؔ تونسوی

نام، اقبال حسین۔ تخلص، نُصرت۔ پیدائش، تونسہ شریف۔ رہائش، کوٹ چھٹہ
عمر ۲۸ سال۔ مشقِ سخن ۱۴ سال۔ شغل، سکول ماسٹر

افسوس کوئی تاں ہوندا، اتلا تاں وَنج ڈسیندا
تیڈا انیاز مندے تیکوں پئے سَڈیندا

ماریا مُصیبتیں دا ڈاڈھا غریب ڈسدے، کوئی کھل نسی الیندا اُجڑیا نصیب ڈسدے
فی الحال تاں مرن دے اصلوں قریب ڈسدے، آتیڈا اکیا وگرڑدے آ نبڑا اکھ نیں ویندا

اکھیں اُداس ہے نس، رنگ مُنہ دا ہس گُماناں، ایتوں نظر دے جیویں ہونڑیں لُٹے سی بھانا
یا جیویں بھ تے کھڑ دے بیڑی مراموھاناں، مجبورِ دل نظر دے وَسدن کُئی نیں ڈیندا

ایتویں نظر دے جیویں کئی شئے ونجائی ہووس، یا جھوک وسدی ہوئی کوں کہیں بھاچالائی ہووس
یا درد ساھندیں ساھندیں جند لب تے آئی ہووس، وت وی او لب تے کہیں دا شکوہ نہیں کریندا

روندے تاں رونیں سگدا اکھیں دا ڈاوسر گئیس، یاریں تاڈیں جے ھاسی کوئی گلہ وسر گئیس
او وقت نس وسر دا باقی صفا وسر گئیس، تھوں قول تیکوں سارے وت یاد پئے ڈویندا

تیڈا اسڈا اتے ہووے دَھرتی تے ظُلم سَہندے، جو کُجھ گُذردی پئی ہس ہِکّے خیال رہندے
پتہ تاں کر جاں نصرتؔ کون ہے تے کِتھاں باہندے، ہووین تُوں وی نِج اوتیڈے کنگنڑ تاں نِی لہیندا۔

افسوس کوئی تاں ہوندا اِتلا تاں وَنج ڈسیندا
تیڈا انیاز سندے تیکوں پئے سبڈ بیندا

قطعات

سَکھراں ڈیکھنڑ قصور تئیں پُج گئے
دَرد وَدھ وَدھ سرُور تئیں پُج گئے
کھا کھا دِ ھکّے خلوص دے نُصرتؔ
ڈھاندا پوندا حضور تئیں پُج گئے

آونڑ دا وعدہ کر گیوں اِتلا وی ڈھیرے
اَج تئیں کئی جیندا رہ گئے ہِیں انتظار تے
عرصہ گُذر گیا تیکوں ہِک راہ توں لنگھ گیوں
دِیداں کھِیں دیاں تڑپدِن اُوں راھگُذار تے

شاہ نذر

نام: نذر حسین شاہ۔ تخلص نذرؔ۔ پیدائش و رہائش: جتوئی۔ عمر ۵۰ سال
مشقِ سخن:۔ ۲۵ سال۔ شغل: ذکرِ آلِ محمد صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم۔ قوم سیّد

غزل

دِلڑی بَتھُوں بے چین ھے سانُول سجݨ ماھی کِیتے

فرقت سوغاتاں یار آج بھیجاں میں بے واھی کِیتے

قاصِد پِچھاں خالی آنون گھِن سوز دی ڈالی آنون

بھاھیں ھتھُوں بالی آنون اِتھُوں پِچھاں بھاھی کِیتے

خبر نہ ڈیون خیر دی، اُلٹا ڈیکھن اَکھ شیر دی

وَجہ کہیں ھے دیر دی، آیا نہ سُکھ ساھی کِیتے

تَن عِشق چا بالی ھے بھا، ھک آہ تُوں بنّی نکلے آہ

گو لاں سَدا اَدر دَوا، اِیں زخم بھٹ جاھی کِیتے

اے شاہ نذرؔ کر کُجھ عمل کھِل تے نِبھا جو پیوُ گل

آخر پکر داھے سمَل چاڑھی کِیتے، لاھی کِیتے

غزل

دِلڑی ڈُکھی تیئیں وانگ کئی بے آس تھی جُلدے رِیہے

سَٹ شاھی شوکت شان کوں دَردَر سَدا اُرلدے رِیہے

راجے رانڑے مُلکیں دے سَئیں رُل موئے کِتھوں دے وِنج کِتھائیں

لگیاں نہ وَل وَطناں دا وِیہیں جھوے گرم گھُلدے رِیہے

ڈُکھ عشق دا مُکدا نہیں، جتنا لُکاؤں لُکدا نہیں

روکیں رُکیئیں رُکدا نہیں، اے راز جوں کھُلدے رِیہے

یعقوب دے دل جان جئیں، قرنی صاحب ایمان جئیں

ایاز تے سُلطان جئیں، بَدنام جگ ھُلدے رِیہے

سَئے تاجور شاھیں دے شاہ، اِیں عِشق چا چوڑے گدا

رَہ گئی نہ اُو ھا ھُو ھَوا، اَصلوں نہ کئی مُلدے رِیہے

اے شاہ نہ آذر کرچا صبر، سَڑدے بَدن ڈُکھدے جگر

ھے عِشق دا شاید اَثر، وَل وَل زخم چُلدے رِیہے

عاصم اُچوی

نام: سید غلام رسول۔ تخلص: عاصم اُچوی۔ پیدائش، رہائش: اُچ موغلہ (ضلع بہاولپور)
عمر ۳۵ سال۔ مشقِ سخن: ۲۱ سال۔ شغل: زمیندارہ

قاصد نامہ

بجھ پے وے "قاصد"! ڈھولا منائی آ
اینویں ونج تے آونج، راھوں ولائی آ

رُسیاں پھلا گے نینگر رسیلا!
ونج ونج مہربان ڈولے کوں گھن آ

ھاں بے وسیلی کریں ھا گئی حیلا
اربیلے گبھرو گبرو لے کوں گھن آ

متاں ول پووے راول رنگیلا
چنڈ ارسا نول چشولے کوں گھن آ

بہ بہہ دھڑک پئے ھک تن تاں لائی آ
ھاں گھن تعویذی ملھالہ گنڈ ائی آ

ڈھوتیاں دے آکھے دیہڑ ھر ئیں نس
من مچلا سئیں آپ مہاڑاوی ھن تھئے

بیگانی کف دے بندے کھلئیں نس
تبس عاصم اُچوی گراڑا وی ھن تھئے

جیوے ہمیشہ توں روئیں نس
ڈبھی وی ھن ھم، اُجاڑا وی ھن تھئے

ڈاڈھا اگراٹئے ونج تے ولائی آ
ھک وار گھن آ گالھیں لوائی آ

مجاہد جتوئی

ناں: محمد اقبال۔ تخلص: مجاہد جتوئی۔ پیدائش و رہائش: خان پور کٹوریہ
عمر ۲۱ سال۔ مشقِ سخن ۶ سال۔ شغل: دُکانداری

وستی دی واسݨ

ڈس ڈیندا اپے ھر اَنگ تیڈا او گوری سُدھ ماتی
تیں وَستی دی پاک فضا وِچ اُکھ کھولی سُدھ پاتی
وَستی جِتھ بے لوث محبّت، وَستی خلق خزینہ
فطرت دا آئینہ ھے، وَستی دا بکھدا سینہ
وَستی جِتھ ھِک بئے دے ناں تُوں کھِل کھِل جان وریندِن
وَستی جِتھ دَم جیندیں تانڑیں پیت پریت نبھیندِن

تُوں وَسنی دی واسݨ ہئی تے کیوں شہر اِچ پئوں پاتی

کیوں خود نال رُٹھی ہیں بھولی، کہیں آسَختی چاتی

اِتھ تاں لوکی سکھڑیں کھمب کوں ساہ پاکاں کرڈیندِن

اِتھ تاں اَپنی ہر مجبُوری تیئے دے ناں کر ڈیندِن

اِتھ تاں مُنّہ تے دُشمن کوں وی وِیر اَکھیندے ہوندِن

اِتھ تاں لوکی سیّو پانڑی کُوں کھیر اَکھیندے ہوندِن

اِتھ تاں حرص دی تڑکڑی دے وِچ پیار تُلیندے ہوندِن

اِتھ تاں بھولی! پیت وَفادی بُولی ڈیندے ہوندِن

اِتھ تاں لوکی ڈیہر کمدے سنگی مِتریں نال اِن

اِتھ تاں بھولی پئوں پئوں وکھرے دھرتی رنگے چال اِن

اِتھ تاں تیکوں ھُوس مرسین پتّھر ڈال نگاھاں

سِر ٹکریسیں دیواریں وِچ بَند ھوسِن سَب راھاں

جِتلی وی جَلدی ھئی سگدی بھج 'وَستی دو بھج وَنج

مار گھتیسے ڈِھل گھُس تیکوں، کل دی ویندی اَج وَنج

تھکے ڑا

سُولیں دی بھَرمار

ساہ چَلدے اَڑ اَڑتے

درد کریندِن وار

سِینے وِچ وَڑ وَڑتے

رول گیُوں میں عیب بھَری کوُں، تھی گیُوں سانول دھار

ھُٹیاں وے رَڑ رَڑتے

جے خوش ھوندی تاں کیُوں روندی، کِیتم کُوک پُکار

سوز کتُوں سَڑ سَڑتے

ڈھوتیں کوں تئیں پُھچانڑیانامیں، سوچیں تاں ھا یار

ریڑھ ڈیندِن گھڑ گھڑتے

ناسیں تار مجاھد تھیاں، باقی ڈیٹھ ڈُو چار

سُولیں سَنگ لَڑ لَڑتے

غزل

چاویں توں اَج ڈو پھریں کوں کونہ نقاب دا

مَیں ڈیکھناں ہے حوصلہ اِیں آفتاب دا

اُصلوں دَوانے دارُودیاں نہ زحمتاں کرو

ڈَنگیا ہویا ہاں یار دے دو کھے گُلاب دا

ہَنجوں وَسیندا رہ گیا ساوَن دا جھڑ بَنھوں

نقشہ نہ بَن سَگیُس میڈی ہِیں اَکھ پُر آب دا

آں ہاں اِینویں نہ ڈیکھ کرتے مَست اَکھیں مکھن

چَکرانے ڈَھ نہ پووے پیالہ شراب دا

خود لُٹ تے دِل میڈا اَو دا ھرھِک کُوں آکھدے

چَنگاں ہے دِل لُٹیج گے خانہ خراب دا

تیڈا مِلَن، آوَن، بَہن، کیا ھا؟ بَھلا ڈَسا

میکوں تاں اِینویں لگدے جو قصہ ھا خواب دا

حیدر گردیزی

ناں: محمد حیدر۔ تخلص: حیدر گردیزی۔ پیدائش و رہائش: ملتان۔ عمر: ۴۷ سال۔ شغل: زمیندارہ

غزل

سِراں تے ساڈے چمکی ذات دی تلوار کیویں ھئی
ڈھائی ٹیں تے مٹیں او وقت دی دیوار کیویں ھئی

میں وی نینگر ھامی توں وی تاں نینگر ھاویں وستی دی
حیادی اوٹ وِچ ہِک ٻئے دے نال او پیار کیویں ھئی

اُوندی دھمکار توں شیراں دے پِتے پانی تھیندے ہِن
ہر ہِک مجمعے دے وِچ سوہݨاں میڈا اُٻلیار کیویں ھئی

قلم ساہ دا لکھیندا رہ گیا کُجھ ھاں دے پتراں تے
اُوندی تحریر کیویں ھئی، اُوندا اشتہار کیویں ھئی

ھوا نے ریت دی مرجاں تے کیا سطراں لکھیاں حیدر
خموشی کیویں چیخ اُٹھی، فضا غمخوار کیویں ھئی

غزل

خوشیاں دے کاغذ اُتے کُجھ غم دیاں تحریراں وی ہِن
دل دی ہر دیوار تے، رنگدار تصویراں وی ہِن

اپنے مَن مرھنے تصوّر دے اُجالے تے نہ وَنج
زندگی دے خواب دیاں کُجھ اَپنیاں تعبیراں وی ہِن

لکھ توں اوڈِھر بھِی میڈا اجانی مگر اے یاد رکھ!
دال توں بارِیک بَھوں نظراں دیاں زنجیراں وی ہِن

عِشق مقتل گاہ دی ھِک راہ ناھموار ھے
حُسن دیاں زُلفاں دی لَٹ وِچ تیز شمشیراں وی ہِن

وقت دے شاداب جنگل دی ھَوا تے خوش نہ تھی
کھِلدے ھسدے کھیٹر دے ٹُرویندیاں تقدیراں وی ہِن

غیر دیاں گالھیں تے حیدر توں کڈاھیں وی نہ وِسّ
سوچ گھِن اِیں کم دیاں بے سُود تشہیراں وی ہِن!

خاک اُچوی

ناں: عبدالعلی تخلص خاک اُچوی۔ پیدائش و رہائش: اُچ شریف۔ عمر ۳۹ سال مشقِ سخن ۲۲ سال شغل مزدوری

غزل

جھٹ اوکھے سوکھے ٹھگیندے وݙوں   جے دل ڳل پن وجیندے وݙوں

کئی مشکل نانگ ہن جو کھیݙیں پئے ڳن   اساں وی ہاں تے لٹیندے وݙوں

جو یار منگدا ہے جند دا ݙدھا   تاں سر تے چاتے پچھیندے وݙوں

کݙاہیں مندریں کݙاہیں سیتیں   تے رام رب رب کریندے وݙوں

نہ منہ مڑیسوں نہ کنڈ ݙکھیسوں   سبق وفا دے پکیندے وݙوں

سجݨ دی رس رنج کݙ ورتیں کوں   مسیندے وݙوں مٹیندے وݙوں

جے ایہو ہیں چاہندیں تاں اپنے پچھوں   خود آپ ھتریاں کوٹیندے وݙوں

نہ سیڑھ ݙٹھی نہ گھا نڑ ݙٹھا   خضر کنوں داد پیندے وݙوں

اساکوں لبھ پیا ہے من دا ماہی   تے بد نظر توں لکیندے وݙوں

او خاک دل دی مسیت وچ ہے   قدم قدم تے پچھیندے وݙوں

غزل

ھِک مَیں نی مُٹھڑی ڈھولن دی
اِتھ جانڑیں کھیں دے بولنڑ دی

اِتھ اُڈ دیاں پریاں بھاس کھڑن
اینکوں عادت نہیں پرکھولنڑ دی

اَسماناں تارے ترُٹ پئندِن
بس دیر ہے اُنگلیں چولنڑ دی

نہیں یار پرے توں جھات تاں پا
کر من اپنڑے وِچ ججولنڑ دی

توں کیڑ ھے باغ دی مُولی ھیں
منصُور نوں پُچھ کل بولنڑ دی

سڑ کولا خاک سُوُ اتھیں رھنج
نہیں ریت پریت پھرولنڑ دی

سُندر

نال: غلام رسول۔ تخلص سُندر۔ پیدائش و رہائش: خان پور۔ عمر ۲۵ سال۔ مشقِ سخن ۲ سال۔ شغل: زمیندارہ

دھاڑاں

بندراں حرام تھی گن جیس ڈینھ دا جھیڑا لا گئے
خوشیاں کھسی گے ساریاں اکھیں کوں رت رُوا گئے

حسرت کریندے جو ہن دُشمن اُوھے کھلئے ہِن
چھوڑ یا سجن ہے میکوں غیراں دے گھر وسئے ہِن
ڈتے وی نہ ھا تونڈیں اُنہ لگدے لئے پے لئے ہِن

دِل لُٹ کراھیں سیڈا اسُولی تے چنڑھا گئے

میلا بدن ہے سارا تے حال ہے فقیراں
دھج وج وِنجی ہے ساری بے کھوندی تھئی زھیراں
سُرخا تے کجلا ڈل گئے تن ولیس لکھ لیریاں
سانول کوں کئی تاں آکھے وسدی کوں کیوں رُوا گئے

گھر دے دیوار در تے ہن حسرتیں دے جالے

دِل دے دُھوئیں توں کڑیاں شہتیر تھی گئے کالے

اُجڑے غریب خانے کوں مار ڈیوو تالے

غیراں تے ڈوہ کائے نی، دلبر دا تیر کھا گئے

درد دے وِچھوڑے والا اے تاں قبر تئیں و یسے

اے وی اُمید گھٹ اے تُربت تے پھیرا پیسے

اَو سے تاں طنز کرتے سینگیاں کوں آ ڈکھیسے

کوجھا قہر دا ہا اے خود کوں سّنڈ رسّیا گئے

قطعہ

تُوں ساقی اُچھلدے چھُچھلدے پلئی آ!

ایہو ساغر تُوں ساغر قطاری رلئی آ

جے نشّے توں سّنڈ رمیڈے ھتھ پئے کنبدِن

تُوں ساغر کُوں چاتے میڈے لبّیں لئی آ

تحسینؔ سناۓ والوی

نان: محمد اقبال۔ تخلص: تحسینؔ۔ پیدائش و رہائش: سناۓ والہ۔ عمر ۲۶ سال
مشقِ سخن ۸ سال۔ شغل: درس وتدریس

غزل

ھنجوں نکلدیاں رہسن دِلڑی نِجھردی رہسی
میڈی حیاتی جیویں، اِینویں گذردی رہسی

بیڑی کوں ڈے تے دھکاّ پۓ ڈیکھد و تماشہ
بھنوردے وِچ اے پھاتی ٻُڈ ٻڈ دی اُبھردی رہسی

اپنی جوانی سوہناں توں اَنڈیں پا ھنڈادیں
ایہا دُعا ھمیشہ تھوڑیں توں جھردی رہسی

او شام جئیں آساکوں ھِک ڈُوجھے توں نکھیڑیا
یاد آندی رہسی میکوں، تیکوں وِسردی رہسی

پک اے جو نال ساڈے اِیٹوں ہمیشہ تھیسی

یا ایکھ سُتّے رہسِن، یا سیت ھردی رہسی

بھولے مِیں دَھرتی اُتّے بَس اِیٹویں بھُلدے رہسِن

وَعدے وفادے کرتے دُنیا مُکردی رہسی

تحسیناں، ڈھول اُوسی ہیں آسرے تے جِیندااں

بے آس، آس میکوں کے تِیئیں پکردی رہسی

قطعہ

ڈُکھاں چ جیڑھے پَلدے رھندِن

اُوھے لوک سنبھلدے رھندِن

اَندھی رات اَندھاریئیں اندر

رَت دے ڈِیوے بَلدے رھندِن

چشتی

نال، نورالحسن۔ تخلص، چشتی۔ پیدائش و رہائش، محراب والہ (احمد پور شرقیہ)
عمر، ۲ سال۔ مشقِ سخن ۱۲ سال۔ شغل، دُکانداری

غزل

خوشیاں نہ کیوں مناواں، خوشیاں دا وار آ گئے
دل والے غُنچے کھِل پئے سوہناں نکھار آ گئے

مَن مَست تھی گیا ہے، ساقی دی خیر ہووے
اُلفت دی مئے پِلئی ھِس میکوں خُمار آ گئے

گُل پھُل امید والے سرسبز اَج نظر دِن
اُجڑے چمن وِچالے بَنْ تے بہار آ گئے

ھِک وار کھِل تے بولے آکھِس وفا کریساں
بھُل گئین پچھلیاں گالھیں وَل اعتبار آ گئے

مُدتاں دے بعد اَج سئیں نازیں بھریے جو ڈِٹھے
قسمے خُدا دی چشتی دِل کوں قرار آ گئے!

بَزار

اے دُنیا بَزار اے، اِتھّاں نِت وَپار اے، تُوں کیا گِھنسیں یارا، توں کیا گِھنسیں یارا

اِتھاں عِلم وِکدا اے، اِتھاں فَن وِکاندا اے   اِتھاں دِل وِکاندا اے، اِتھاں مَن وِکاندا اے
اِتھاں نالے وِکدِن، اِتھاں چَین وِکاندا اے   ھے بَردہ فروشی، اِتھاں تَن وِکاندا اے
پَرنے وِکاندا اے تے وِکدا اے کُنوارے

اِتھاں رَہ وِکاندِن تے رَہ گِیر وِکدِن   اِتھاں خوشی وِکدی اِتھاں نِیر وِکدِن
اِتھاں زخم وِکدِن، اِتھاں تیر وِکدِن   مُجاوَر وِکاندِن تے خود پِیر وِکدِن
ڈِٹھے حال تھیندا اے جگر پارے پارے

اِتھاں مَے وِکاندی، اِتھاں جام وِکدِن   اِتھاں سوہْنے چِہرے سرِعام وِکدِن
لکھاں بھولے بھالے صُبح شام وِکدِن   لکھاں نام نامی، بھی گُمنام وِکدِن
اِتھاں حُسن وِکدا اے تے وِکدِن نظارے

اِیمان وِکدا اے تے احسان وِکدا اے   گھر دا لاوِکدا اے تے مہمان وِکدا اے
رعیّت وِکاندی تے سُلطان وِکدا اے   بَنھُوں سَستے پیسے پیا اِنسان وِکدا اے
دولت نظارے ڈِکھائے چشتی سارے

زائرؔ ڈیروی

نام: غلام حسین۔ تخلص: زائرؔ ڈیروی۔ پیدائش: عالی والا ڈیرہ غازی خان۔ رہائش: ڈیرہ غازی خان
عمر ۶۶ سال۔ مشقِ سخن: ۳۶ سال۔ شغل: تجارت

غزل

نہیں عشق اُوندا مثالی مثالی — محل جو اُسارے خیالی خیالی
ڈُوھیں حُسنِ ازلی دیاں دلکش اَدائیں — جمالی جمالی، جلالی جلالی
نبھیندے رہو، فقر فاقے، کشالے — محبت موالی، موالی، موالی
اِنہوِیں کوئی کُندن وی کُندن نہ بَندا — جھلیسے نہ جے کر کُٹھالی، کُٹھالی
سَدا آدم دِلاسہ، سَدا کُوڑا دلبہ — اِنہوِیں سوہنے راہندِن ٹھگالی ٹھگالی
اِنہوِیں عشق چیتے کُوں چکرا ڈیندا ہے — جیویں نال کھیڈِن بھنوالی، بھنوالی
اَجھو آیا ماھی، اَجھوں آیا جانی — رہاں اِنہوِیں دل کوں وَنڈالی وَنڈالی
نہیں تھیندیاں رسمیں یاں پابندیاں اِتھ — محبت دی دُنیا، نِرالی، نِرالی

غلامی سَدا کر اِھیں دردی زائرؔ
ہے لجپال رہسی، سَنبھالی سنبھالی

نصیر سرمد

ڈیرہ اسماعیل خاں

غزل

جِنہاں عکس پکایا دلبر دا تصویر دی حاجت نِیں رکھدے

جیڑھے قیدی ہن تیڈی زُلفاں دے زنجیر دی حاجت نِیں رکھدے

جِنہاں عِشق دی منزل چاتی ہے، اُتے ہِکّا کفنی پاتی ہے

او رانجھن عشق فراق والے وَنت ہِیر دی حاجت نِیں رکھدے

چُپ کرتے میکوں کیُپ ستّ توں، رکھ تیر زبان دا پاسے تے

جو اکھیاں تیز کنار ہووِن، او تِیر دی حاجت نِیں رکھدے

جو چُپ کرتے ڈُکھ پیوِن چاتے مُنہ اپنٹے کوں سیوِن چا

او لوگ صبر دے یار ہوندِن، او نِیر دی حاجت نِیں رکھدے

فرہاد دا حوصلہ مَن گھِندان پر شیریں کوں میں نِیں مَنّدا

جیڑھے یار کوں پیار کرِن سرمد او کھِیر دی حاجت نِیں رکھدے

طارق

نال: احمد بخش۔ تخلص طارق۔ پیدائش و رہائش: شاہ صدر دین (ڈیرہ غازیخان)
عمر ۴۴ سال، مشقِ سخن ۱۸ سال، شغل، تجارت

غزل

لُٹیاں سیڈیاں سوغاتاں، لُٹیاں سیڈیاں جگیراں

خوابیں سیڈیاں دیاں آہن شاید پُٹھیاں تعبیراں

تک تاڑ لمبے ٹِبّڑے لاڑیں تے چڑھ کراہیں

دور و سڈ پیندیاں رہ گیاں چُنڑی سیڈی دیاں لیراں

گُک مُک تھی سیت میڈ اڈیہد اِریھا تماشہ

درھن تے لنگھدیاں رہ گیاں ھنجوں دیاں کئی تندیراں

کوجھی جوھاں سجنڑ کُوں کیویں نہ خار آوے

جامیڑے کوں لھوں آندن میں آپ کُوں کریراں

تاکی قفس دی کھُل گئی وہ گیاں چودھار تاڑیاں

باھر نہ ڈیدکیتی طارق اساں اسیراں

ڈکھڑیاں دی جنگ

آسی سجن دل گھر کنڈاں جھل بھالے راہ تاڑاں کردی
اوڈوں ڈراں بدنامی توں لک لک گھناں آنڑاں ودی

دل وسدا اہا مارو مِٹھل دکھ باہنڈے ہاسے گل تے گل
کر یاد ھک ھک گال ول رواں کڈھاں دھاڑاں ودی

وحشت آوے سِر ویل کو چیتے آون سو سو چکر
رواں دڑاں گھت باھیں سر چولیاں چُنیاں پاڑاں ودی

ڈینھ رات سر ڈکھڑیاں دی جنگ اللہ دے در تے دعائیں منگ
اکھاں ونجے کوئی نانگ ڈنگ کھنڈیں تا تھتھ واڑاں ودی

جو سی سنڈا جھتر ے بھلا، گل باھیں وچ تصویر پا
در تے سدا ادھوئیں دکھا ھر سِل دے ٹک ساڑاں ودی

ھی بردی شاہ سلطان دی، سلطان عالی شان دی
طارق ھے گل ارمان دی، جاجا جھلیاں جھاڑاں ودی

آتشؔ

ناں: سید صفدر بخاری۔ تخلص: آتشؔ۔ پیدائش: بستی شیخ روشن دا احمد پور شرقیہ)
رہائش: اللہ آباد۔ عمر ۱۸ سال۔ شغل: پڑھائی

غزل

مِٹھڑا ماھی وطنیں وَل — تیَیں بِن گئی ہے جندڑی گَل
دید ٹِکی ھے تیڈی راہ تے — اَکھیں تُوں نی رُکدی چھَل
کیکوں ڈیواں حال دِلیں دے — جیڑھا سُݨ سی پوسی ڈَل
روندیں رُڑدیں عُمراں گالیُم — ہیمُم تیغ بِرھُوں دی جھَل
دردِ ہجر داوَڈھد اوینْدے — ھُݨ تاں پئی ہاں کھٹڑا اَسَل
آتِشؔ عِشق نے ساڑ پچا لیا — گھُنیُس وانگ بچھی دے تَل

نہ ڈُکھا میڈے زخم جگر دے کُجھ تاں یار تُوں بولݨ ڈے
ہِک لحظہ پھِر تُوں چُپ کر ٻہہ میکُوں بار برھُوں دے تولݨ ڈے
مَیں عِشق دا کھٹڑا مُٹھڑا ھاں میکُوں عِشق دی نِسری گھولݨ ڈے
مَتاں آتِشؔ کوں مِل یار پووے کوئی گال فِراق دی چولݨ ڈے

مُنیر فاطمی

نال، مُنیر حسین۔ تخلص مُنیر فاطمی۔ پیدائش و رہائش ملتان۔ عمر، ۲۵ سال۔
مشقِ سخن ۳ سال۔ شغل زمیندارہ

غزل

جیویں میڈے جسم دے اُتّے رنگ برنگی لیراں ھِن
اُوویں دل دے صفحے تے وَنڑ وَنڑ دیاں تحریراں ھِن

اَو کھے سَو کھے لنگھ وَیسِن اے شام دے سُنجڑے ویلے وی
ڈِسدی فجر دی خبر کرنڑ تے سُنڑ دے ھَیں تعزیراں ھِن

کون رُکیسی کِتھوں آکے تیکوں ظُلم کماونڑ توں
سِر تیڈے تے تاج وَطن دا میڈے ھَتھ زنجیراں ھِن

مَیں کیویں اے مَنّاں میکوں کُجھ تاں توں سمجھا ویں ھا
ھِک بَندے دے ھَتھ وِچ ساری دھرتی دیاں تقدیراں ھِن

ھِک پاسے تاں مُفلِس بے کس، ھِک پاسے ظالِم سفّاک
اِیں دُنیا دے چِڑیا گھر وِچ عجب عجب تصویراں ھِن

ممتاز علی خاں حیدر

نال: ممتاز علی خاں تخلص حیدر۔ پیدائش و رہائش بھٹہ واہن۔ قوم ڈاہر۔ عمر ۱۹ سال
مشقِ سخن ۵ سال۔ شغل اللہ اللہ

غزل

اِیں ڈکھ بھری زندگی دا ہر پل ہے میڈے کیتے عذاب یارو
بدن دی دھرتی تے وسدا رہ گئے ڈکھاں دا مینہہ بے حساب یارو
میکوں ڈساوو، میکوں ڈساوو، جو مست نیناں دا راز کیا ہے
شراب وِچ جام سٹ ڈِتے نے یا جام وِچ ہے شراب یارو
کِتھاں دی توبہ تے زہد کیہاں اے گالھ ساری ہے کنڈ پچھوں دی
نظر دے ھُن سامنے ہے توبہ شکن دا حسن و شباب یارو
نہ جام وِچ او سرور رہ سے نہ میکدے وِچ او نور رہ سے
اُوں مہ جبیں مستی دے وِچ آتے جے چا تا رُخ توں نقاب یارو
سُکھاں دا جھڑ پاسے ہٹ گئے حیدر اُتے پئی پوندی ہے دھپ ڈکھاں دی
دِلاسے دا کوئی پچھا نواں بخشو نی رہ گئی ھُن دل کوں تاب یارو

غزل

حق دی ڳالھ جے منہ تے آنوُں سُولی تے ٹنگ ݙیندے لوک

ڳالھا ڳالھا سبّٹ تے ساکُوں پتھریں نال چُھیندِن لوک

قدم قدم تے پھُر ے ݙیندِن راہ دے وِچ کندھیاں اُسریندن

کِتنے بھولِن، کِتنے ڳالھِن، پیار کنُوں ہٹکیندِن لوک

پہلے کوُڑ ے خُلق محبّت نال اَساکُوں موہ گھندِن

وَل یاری دا اولاگھِن تے زہر دے جام پلیندِن لوک

موت کنُوں ڈَر ویندیں شاید تیں نی ݙِٹھے دِل والے

اَپنی سوُلی اَپنے گَل وِچ پاتے دار سُھیندِن لوک

اِتھ اخلاص دا اَن مُل ہِیرا پیریں دے وِچ رُلدا پئے

دگ دے روڑے وانگوں اِینکوں مار ٹھُڈے ٹروندِن لوک

دل دا درد رکھیندِن دِل وِچ لب تے آہ نی آوَن ݙیندے

اپنی بھا وِچ سَڑ تے حیدر عشق دا ناں چمکیندِن لوک

پنجوتری

(نوّیں صنفِ سخن)

سزا

اَساں وی مُفتے چیکدے وَدُّوں
اَھدے ھَیں اِینکُوں چاڑھو سُولی تے
اے تاں ٹھیک اے جو اِیہو قاتِل ھے
پَر سَزا چُنڑ سو کیا اِیندے کِیتے
اِیں نے مار ڈِتّے ضمیر اَپنڑے کُوں

چُپ دا زہر

آپ اَپنڑے لبیں کُوں سِیتُم چا
حق دی سُولی سَزا مِلے جِتّھاں
کون اُتھ حق دی گالھ اَھدا اے
سچ بولنڑ والے اِتّھاں ھِن کِتّھاں
میں وی ھُنڑ چُپ دا زھر پِیتُم چا

وَعدہ

سُکھ دیاں کلیاں کِھنڈا رڈیساں مَیں
چَندر تارے وِچھا ڈیساں دَگ تے
دَل نہ کِھیں بَئے دی تات رَکھساں میں
میکُوں تُوں مِل پَویں جے اِیں جگ تے
ساری دُنیا وِسار ڈیساں مَیں

پچھاتاواں

ناں تاں میں دیر لاتے آنواں ھا
میکُوں اے تِیئیں سنبھالی اَئے کوئی
دَگ دے کنڈیں کنوں بچاوَنڑ کَنڑ
یادیں دے ڈِیوے بالی اَئے کوئی
اِیہو شاید میڈا پچھاتاواں ھا

غزل

گُھلی ایجھی غمیں دی لُکھ — جو سَڑ گئے چندر جیھیں مُکھ

مِلہ وفادا اے مِلیا — ھزار غم، کروڑ ݙُکھ

اے زندگی فریب ہے — تُوں زندگی کیتے نہ جُھک!

اَلَم اَزل تُوں یار ہے — مَیں کیا کریساں پَل دا سُکھ

مَیں اَھدا ھَم نہ پیار کر — ھُݨ اپݨی بھا وِچ آپ دُکھ!

میکوں طلب ہے پیار دی — میکوں خلُوص دی ہے بُکھ!

غزل

تونڑیں خود کُوں خُوار کیتا ھِم — وَل وی مَیں تیکُوں پیار کیتا ھِم

جڈاں کوئی تازہ ݙُکھ مِلے میکوں — شُکر رَب دا ھزار کیتا ھِم

تیݙیاں زُلفاں کِھنڈیم سونڈھیں تے — نانگیں کُوں گَل دا ہار کیتا ھِم

تُوں سُکھیں دی پَلی، تے اے دردُو — دل کنُوں تیکُوں دھار کیتا ھِم

آپ بَلدا رِیہاں چراغیں نال — اِیں تیݙا انتظار کیتا ھِم

داد ݙیوو پھُلیں دی وَستی وِچ — پَتھریں دا وَپار کیتا ھِم

پتھریں دا وپاری

ریت دے محل بݨیسیں کے تائیں
ریت تاں ریت کھنڈردی رہسی
آخرکار رہک ڈیسی
توں وی تھک ہار تے چپ کر بہسیں
میڈے کول آتیکوں پتھر ڈیواں
پتھریں دا میں وپاری ہاں تیکوں
جیڑھا پتھر وی آکھیسیں ڈیساں

*

اینکوں ڈیکھا اے ہے نظر دا پتھر
دل دے شیشے کوں اے ٹوٹے کردے
جسم دی دھرتی تے کھنڈرا ڈیندے
جڈاں اے ٹوٹے چلا پیندے ہن
پچھے احساس دیں راہیں کیتے سجھ بݨ ویندن

*

اینکوں اخلاص دا پتھر آہدن
اے زمانے تے سدا کوڈیں دے مُل وکدا رہیے
حرص دے بُت دے پجاری اینداوِلاگھن تے
ہوس کوں پیار بنا گھندے ہن
دشمنیں کوں وی اتھاں یار بنا گھندے ہن

*

اُرتے آ!
ڈیکھ وفا دا پتھر
جے ایں پتھر دا خریدار بݨیوں
تیکوں ایں دنیا دے ہر موڑ تے پتھر لگسن
تیڈا احساس پھٹیڑ تھی ویسے

*

اِینکوں آواز داپتّھر آھداں

اِینڈی ھر ڳالھ تے ھر لفظ کوں خنجر آھداں

اِینکوں بندے دا مُقدّر آھداں

او مقدّر جیڑھے کِہیں نال وفانی کیتی

کِہیں اِینڈے پھٹ دی دوانی کیتی

خود خدانی کیتی

*

سارے پتّھر میں ݙکھائے ھم اِنیکوں

ھُݨ ݙَساتوں کیڑھا پتّھر گھِنسیں

پتّھریں دا میں وَپاری ھاں، تیکوں

جیڑھا پتّھر وی اَکھیسیں، ݙیساں !

*

*

ھُݨ حیاد اپتّھر

مَیں ݙکھیندا اں تیکوں چھیکڑ باقی

کئی ݙیہاڑے اے پُچھیندا رہ گئے

اے پُچھیندا تے گھِنیندا تے لُٹیندا رہ گئے

کُجھ لوکیں تاں گِدھے اِینکوں لکاوݨ کیتے

بِنّھاں گِدھے اِینکوں سَڑکیں تے، بزاریں تے، دُکانیں تے سجاوݨ کیتے !

صدّیق طاہرؔ

ناں: محمد صدیق۔ تخلص: طاہرؔ۔ پیدائش ورہائش: بہاول پور۔ عمر ۳۳ سال
مشقِ سخن: ۷ سال۔ شغل: سرکاری ملازم

غزل

جِتھ بِن تلواروں زخم لگے اُتھ دارُو دَرداں کاݨ نہ کُئی
وَت بے دردی جِتھ ریت ہووے دِل بے واہی داماݨ نہ کُئی

چھَل شوق دی چڑھے طوفان وانگوں کئی کیچ تے ماڑ اُجاڑ کیتے
اِیں دل دریا تے نیڑھ بِرھوں دی حُسن توں ہور نِواݨ نہ کُئی

رِنیں رِلیں کوئی اُوں طالب دی جیں ہوش کوں ویچ تے پریت گِدھی
جیڑھا جوگ رَما جگ چھوڑ سگے اُوں چاہت وند داھاݨ نہ کُئی

مَن موجی ریت دی لوح اُتے اَساں سانوَل سانگ دے گیت لِکھے
ہمراز نہ کوئی اِیں ریت سواں ہیں ریت جیہاں اَنجاݨ نہ کُئی

تُرتُر ڈیکھݨ اَسماناں ڈوں، چُپ چاپ رہݨ، گُم سُم باھݨ
ھُݨ اِیں طاھر سیلانی دی اِیں باجھوں ہور سُنجاݨ نہ کُئی

خان واحد بخش خاں واحدؔ

نام: واحد بخش۔ تخلص: واحدؔ۔ پیدائش: ڈیرہ غازی خاں۔ رہائش: بہاولپور
عمر ۶۸ سال۔ مشق سخن ۵ سال۔ شغل: مطالعہ

غزل

ھݨ کیوں ویندیں یاری تروڑ — یار پنل نہ کلھڑی چھوڑ!
بھجدی ویساں سر دے بھر نیں — راہ دے پتھر ݙیساں تروڑ
آرس ویہڑے مدنی سوہݨاں — دم دم پوندی تیݙی لوڑ
تاوے تاوے تانگھ ماہی دی — ہجر ݙتی ہم بیڑی بوڑ
ہجر کڈھیندا اوٹ وٹ دل دے — سو سو اٹھدی پیڑ مروڑ
لوں لوں، رگ رگ سیڑھاں رت دیاں — ہجر ݙتے ہن خنجر پوڑ
منزل باری، میں بل ہاری — پندھ کریساں تنڑساں توڑ
ݙے نہ سانول دڑکے دابے — سہہ نہ سگدی ہٹک ہوڑ
توں سئیں میݙا میں ہاں تیݙی — تیݙا میݙا بھاندے جوڑ
ول ول واحدؔ جگ پیا لگدیں — تیݙی گالھا، کیکوں لوڑ

ڈاکٹر خان بابرؔ

ناں؛ محمد خاں۔ تخلص بابرؔ۔ پیدائش و رہائش: بہاولپور۔ عمر ۳۵ سال
مشقِ سخن: ۱۴ سال۔ شغل: اسسٹنٹ پروفیسر میکالوجی

غزل

اِکھ بُڈّاں اُٹھ اُبھرداں
نِت جیندا ں نِت میں مَرداں

بِن بیڑی پار اُتّراں
کُرتے کپڑا اِہیں تَروا ں

نہ ہووا ں یاد آندا ں
ہووَاں تاں مَیں وِسَرداں

کوجھا مرجھا جیجھا وی
ہُانہاں ھاں تیڈے دَردا

رُستم سَڈّے کُسّی بابرؔ
کِبھیں کُوں میں ککھ نظرداں

رفیعہ قمر صاحبہ ایم اے

کافی

دل تانگھ پُنل پئی تیندی
دِل کیچ ݙو پھیرے پیندی

تتی ٻھلدی، رُلدی، مردی   پئی تانگھ پُنل دی کردی
پئی کُٹھڑی ظُلم قہر دی   پئی عشق دے بھوگ ٻھُگیندی

نیں ٻھانڈے اَصلوں کھیڑے   جیڑھے لاوِن وَل وَل جھیڑے
نیں ݙسدی منزل نیڑے   پئی ہِجر دی بھا سڑیندی

سُنجے عشق دے ݙیکھو چالے   بݨیا رانجھݨ خود مہینوالے
ہتی ہیر زہیر، خُوارے   ہکو دُنیا بھانبھڑ تَیندی

میکوں اَمڑی مِہݨے ݙیسی   ٻئی سَس نِناݨ مریسی
سب خلقت کِیس کریسی   گئی ݙکھ کنوں مُکلیندی

نیں جاہ قمر بولݨ دی   ہکو تانگھ بگی ڈھولݨ دی
کئی رِیت ݙسو گولݨ دی   سِک ساوُل سخت ستیندی

سیّدہ انجم گیلانی

وَل آسانوَل ساڈی جھوکے
بھاگ جگنوں ہِک نِبے دے ہوکے

تَیں بِن مُونجھی ماندی آں مَیں　　رات ڈِینہاں کُرلاندی آں مَیں
ہر دَم جُکھدی راندی آں مَیں　　ڈُکھ چا پا تُم گَل وِچ پوکے

وَل آسیں تاں خوشیاں وَلِسن　　آمِلسیں تاں مُونجھاں ٹَلِسن
آپس دے وِچ دِلڑیاں رَل سِن　　خوش تھیوں ہِک ٻئے دے ہوکے

سینگیاں دے چَنبے وِچ چنبے　　ساڈی رات ڈُکھاں وِچ جَنبے
تَیں بِن درد کیویں وَنج اُنبے　　ڈے نہ وَل وَل ہِجر دے چَوکے

نِیر وہیندے تھئے کئی سالے　　مِلَن سانوَل دا خواب خیالے
کیکوں ڈیواں دل دا احالے!　　ڈیکھ تے کِھلدِن جا جا لوکے

وَجدیاں گجدیاں بدلیاں آیاں　　رِم جِھم مینگھ مَلھاراں لایاں
سینگیاں سَئیاں پِینگھاں پایاں　　مُٹھیاں مَیں انجم دی ہوکے

آنسہ ثمینہ چندا

غزل

دل اُجڑی آباد کِیتی
اَج کیویں چا یاد کِیتی

تَیں بھانویں سو ظلم وَسے
کَیں ڈِیٹھ مَیں فریاد کِیتی

اَج کِتھ ہے او جَئیں سانگے
دِل: ساکوں برباد کِیتی

واہ انصاف کِتوئی میڈا
قید مَنگیم آزاد کِیتی

میکوں خُون رُواتے چندا
غیریں کوں تاں شاد کِیتی

مُمتاز اکیڈمی بُھٹّہ واہن

ضلع رحیم یار خان



ایہہ ادارہ سرائیکی زبان تے ادب
دی ترقی واسطے خلوص تے محبّت نال
اَپنْے وَسّوں پوری خدمت کرینْدا پے!

ݙو جھیاں وی بہُوں ساریاں کتاباں زیرِ ترتیب ہِن



ایں اِدارے کُوں تہاڈے تعاون دی لوڑ ہے